

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

Spremljanje porabe zdravil in pomen vrednotenje zdravstvenih tehnologij

Tatja Kostnapfel

Seminar iz kakovosti in varnosti v zdravstvu, socialne medicine, higijene, epidemiologije in zdravstvene ekonomike za pripravnike zdravnike in zobozdravnike, 18.5. – 22.5.2026

SPREMLJANJE PORABE ZDRAVIL

Spremljanje in analiza podatkov o porabi zdravil poteka skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Ur. list št 65/00, 47/15, 31/18, 152/20, 175/20, 203/20, 112/21, 196/21, 206/21, 141/22, 18/23 in 84/23)

- za nacionalne namene opravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) kot neodvisna organizacija.

Zbirki:

NIJZ 64 – Evidenca porabe zdravil izdanih na recept

NIJZ 66 – Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah

NIJZ podatke o porabi zdravil analizira z namenom

- podati informacijo o preskrbi z zdravili,
- oceniti razlike v predpisovanju zdravil po spolu, starostnih skupinah (kar je še posebej pomembno glede na staranje slovenskega prebivalstva), po regijah in po specialnostih zdravnikov, ki zdravila predpisujejo (povezava z bazo podatkov izvajalcev),
- posredno pridobiti podatke o obolevnosti po starostnih skupinah in regijah,
- oceniti odstopanja od terapevtskih smernic in jih ponovno ovrednotiti,
- osveščati o velikem pomenu odgovornega predpisovanja zdravil, s katerim lahko izvajalci zdravstvene dejavnosti in bolniki izboljšajo učinke zdravljenja, zmanjšajo tveganje za nastanek neželenih učinkov in zmanjšajo stroške v zdravstvu.

ATC/DDD metodologija

Podatke o porabi ambulantno predpisanih zdravil po priporočilu Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) prikazujemo po ATC/DDD metodologiji - **Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija (ATC)** razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo, najprej v 14 glavnih (anatomskih) skupin.

7 številsko-črkovnih znakov (npr. N02BE01):

Prva raven: **anatomska skupina** - *velika tiskana črka*, omejena je na določen organski sistem

Druga raven: **glavna terapevtska skupina** ali pa glavna **farmakološka skupina** - *dvomestno število*.

Tretja raven: **terapevtska** oziroma **terapevtsko-farmakološka podskupina** - *velika tiskana črka*.

Četrta raven: **terapevtsko-farmakološko-kemična podskupina** - *velika tiskana črka*.

Peta raven: **učinkovina (ime INN)** - *dvomestno število*.

Metodologija

DDD (definirani dnevni odmerek, Defined Daily Dose) je statistična enota, ki se uporablja za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva.

DDD (definirani dnevni odmerek na 1000 prebivalcev na dan) se izračuna na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu.

ZDRAVILA, PREDPISANA NA RECEPT

ZELENI RECEPTI

Obvezno zdravstveno zavarovanje krije stroške za zdravila v ustreznem odstotnem deležu glede na razvrstitev zdravila na **pozitivno listo (P100, P70)**.

Preostali delež krije od leta 2024 **obvezni zdravstveni prispevek - OZP** (prej dopolnilno zdravstveno zavarovanje).

BELI RECEPTI

Na belem receptu so predpisana zdravila, ki so s strani zdravstvene zavarovalnice razvrščena na **negativno listo** - nerazvrščena zdravila so v celoti samoplačniška.

eRecept

Rešitev **elektronskega predpisovanja in elektronske izdaje zdravil** (krajše eRecept) podpira celoten proces predpisovanja in izdaje zdravil na zelenem in belem receptu, ki se je izvajal v papirni obliki na primarni in sekundarni ravni zdravstvenih storitev od leta 2016.

V letu 2021 je cca 96 % predpisanih receptov v elektronski obliki.

Zdravstveno zavarovanje krije razvrščena zdravila le **do najvišje priznane vrednosti (NPV)**, ki jo določa ZZZS.

Sistem najvišjih priznanih vrednosti (NPV) je bil uveden leta **2003** za **skupine medsebojno zamenljivih zdravil**, ki jih določa Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke.

Oktober 2013 pa je bil na podlagi **Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF)** razširjen na **terapevtske skupine zdravil**.

- **Zaviralci protonске črpalke - A02BC,**
- **Zaviralci angiotenzinske konvertaze,** v katero so uvrščeni zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila in kombinacije - C09AA, C09BA, C09BB in C09BX,
- **Zdravila za zniževanje holesterola,** v katero so uvrščeni vsi statini, kombinacije s statini in ezetimib – C10AA, C10AX09, C10BA, C10BX03, C10BX09, C10BX10, C10BX, C10BX11.
- **Zdravila z acetilsalicilno kislino 100 mg,** v katero so uvrščena enokomponentna zdravila s to učinkovino v jakosti 100 mg – B01AC06.
- **Zdravila z imatinibom - L01XE01,** določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-17/2013-DI/10, z dne 28.1.2014,
- **Zdravila s triptani,** v katero so uvrščena vsa zdravila s triptani v peroralni obliki – N02CC.
- **Zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma,** v katero so uvrščena vsa zdravila za zdravljenje glavkoma v obliki očesnih kapljic - S01EA05, S01EC03, S01EC04, S02EC54, S01ED01, S01ED02, S01ED51, S01EE01, S01EE03, S01EE04, S01EE05.
- **Zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje alergijskega rinitisa,** v katero so uvrščena vsa zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje alergijskega rinitisa v obliki nosnega pršila, enokomponentna zdravila in kombinacije – R01AD.
- **Zdravila s somatropinom - H01AC01**
- **Zdravila z inhalacijskimi glukokortikoidi,** v katero so uvrščena enokomponentna zdravila z inhalacijskimi glukokortikoidi v obliki praška za inhaliranje, inhalacijske raztopine ali inhalacijske suspenzije pod tlakom – R03BA.

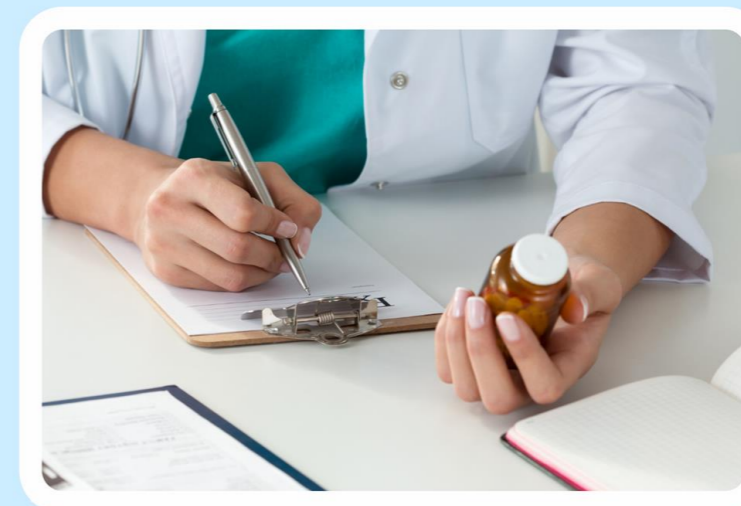
- **Zdravila s kombinacijami adrenergikov in inhalacijskih glukokortikoidov**, v katero so uvrščene kombinacije adrenergikov in inhalacijskih glukokortikoidov v obliki praška za inhaliranje, inhalacijske raztopine ali inhalacijske suspenzije pod tlakom – R03AK06, R03AK07, R03AK08, R03AK09.
- **Zdravila s filgrastimom**, v katero so uvrščena vsa zdravila s filgrastimom v obliki napolnjenih injekcijskih brizg – L03AA02
- **Zdravila z dolgo delujočimi oblikami filgrastima**, v katero so uvrščena vsa zdravila z dolgo delujočimi oblikami filgrastima v obliki napolnjenih injekcijskih brizg – L03AA13, L03AA14.
- **Zdravila z antagonisti angiotenzina II**, v katero so uvrščena zdravila z antagonisti angiotenzina II, enokomponentna zdravila in kombinacije, v peroralni obliki – C09CA, C09DA, C09DB, C09DX01.
- **Zdravila z inhalacijskimi adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteroidi v trojnih kombinacijah**, v obliki praška, raztopine za inhaliranje ter inhalacijske raztopine pod tlakom – R03AL03, R03AL04, R03AL05, R03AL06, R03AL08, R03AL09.
- **Zdravila nizkomolekularnih heparinov** v obliki napolnjenih injekcijskih brizg – B01AB04, B01AB05, B01AB06
- **Zdravila z adalimumabom** v obliki napolnjenih injekcijskih brizg ali peresnikov – L04AB04.
- **Zdravila z etanerceptom** - L04AB01.
- **Zdravila z ustekinumab** v obliki napolnjenih injekcijskih brizg ali peresnikov - L04AC05,
- **Zdravila s holekalciferolom (vitamin D)** v obliki peroralnih kapljic – A11CC05.

REDNA LETNA POROČILA

PORABA ZDRAVIL, PREDPISANIH NA RECEPT

NIJZ 64 – Evidenca porabe zdravil izdanih na recept

Še ni objavljeno!

ZDRAVILA,
PREDPISANA NA RECEPT
V SLOVENIJI V LETU 2025

Ljubljana, 2026

Ljubljana, maj 2025

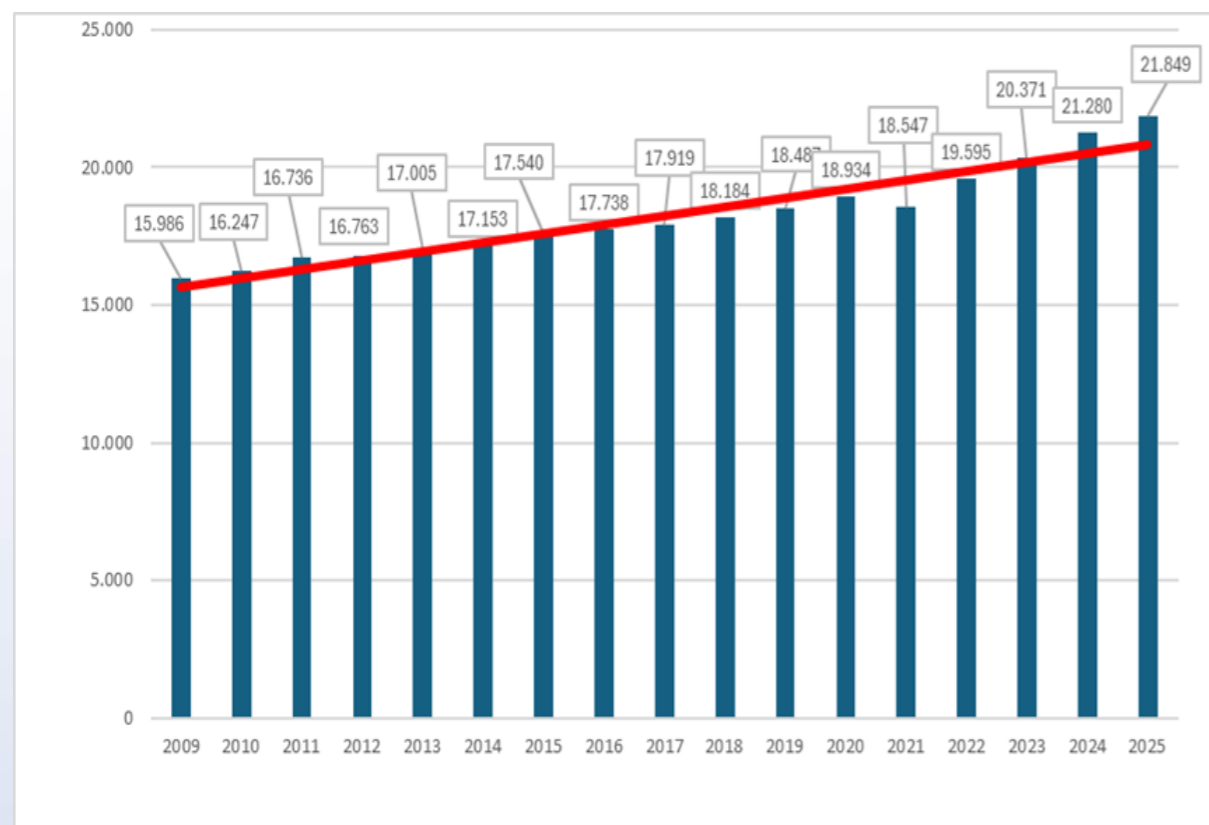
Splošni podatki o porabi zdravil v letu 2025

- Izdanih je predpisanih **21,8 milijonov** receptov (indeks 103) v vrednosti **869.777.690 EUR** (indeks 106);
- vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel **10,25 recepta** s predpisanimi zdravili v vrednosti **395,31 EUR**;
- izdanih je bilo **96,9 % zelenih** receptov ter **3,1 % belih** receptov;

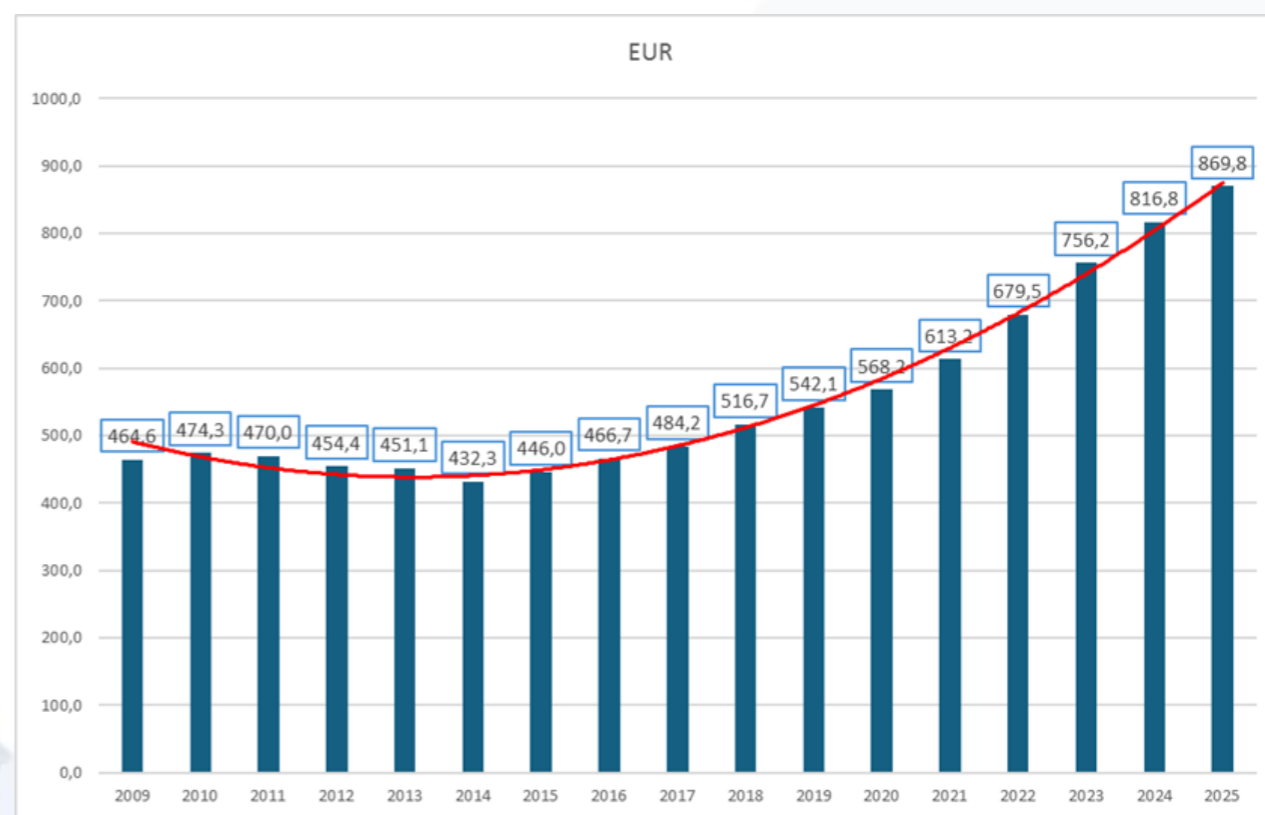
Skupina	Št. Rp 2025	Št. Rp 2024	Indeks 2025/2024	Vrednost 2025	Vrednost 2024	Indeks 2025/2024	Št. Rp na 1 preb. 2025	Št. Rp na 1 preb. 2024	Vrednost na 1 Rp
Originalna in generična zdravila	21.292.054	20.981.330	102	844.245.233	809.110.557	104	9,99	9,89	39,65
Galenska zdravila	59.669	n.p.	-	1.174.148	n.p.	-	0,03	n.p.	19,68
Magistralna zdravila	98.001	298.942	-	8.549.735	7.635.966	-	0,05	0,14	87,24
Živila	182.187	n.p.	-	10.072.944	n.p.	-	0,09	n.p.	55,29
Ostalo	217.610	n.p.	-	5.735.631	n.p.	-	0,10	n.p.	-
Skupaj	21.849.521	21.280.272	103	869.777.690	816.746.523	106	10,25	10,03	50,46

Skupno število predpisanih receptov/stroški

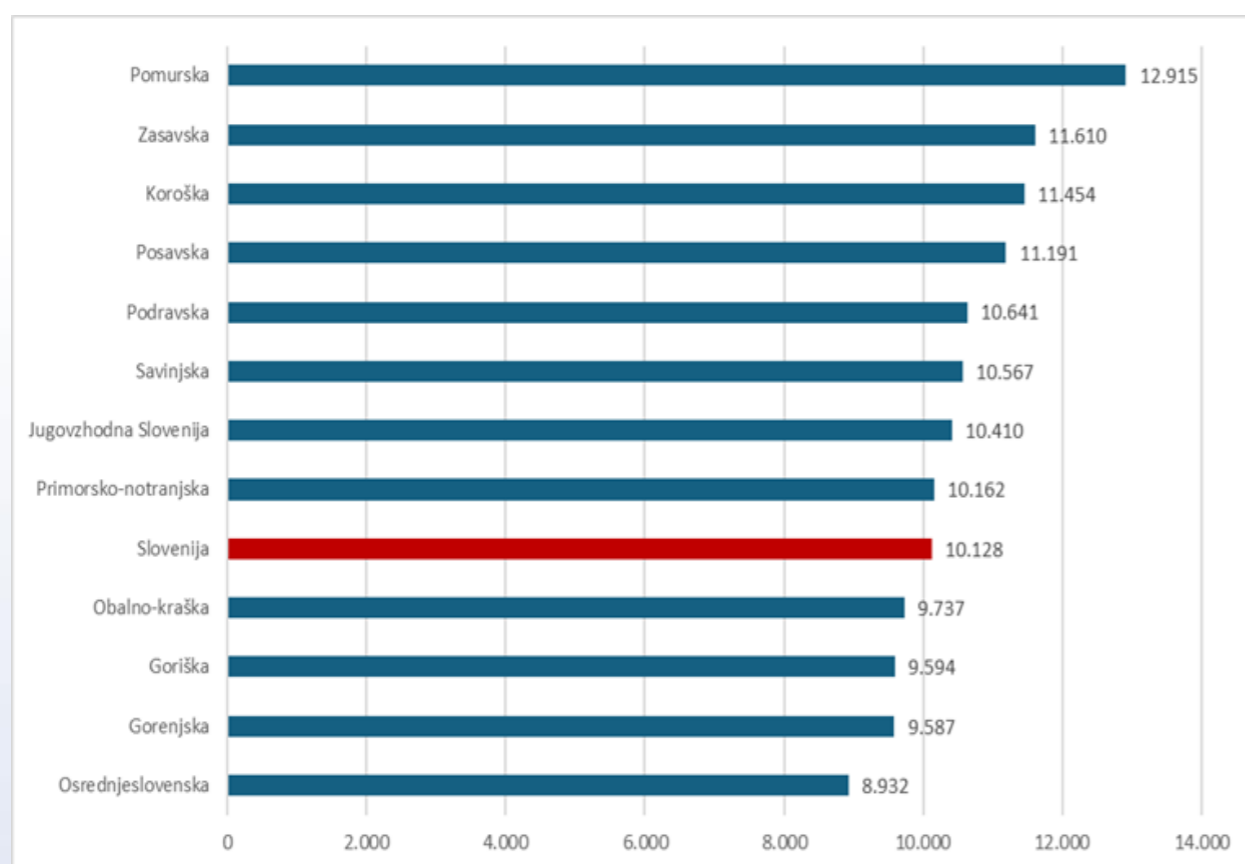
Trend števila predpisanih receptov od leta 2009 do 2025 (porast 36,6 %)

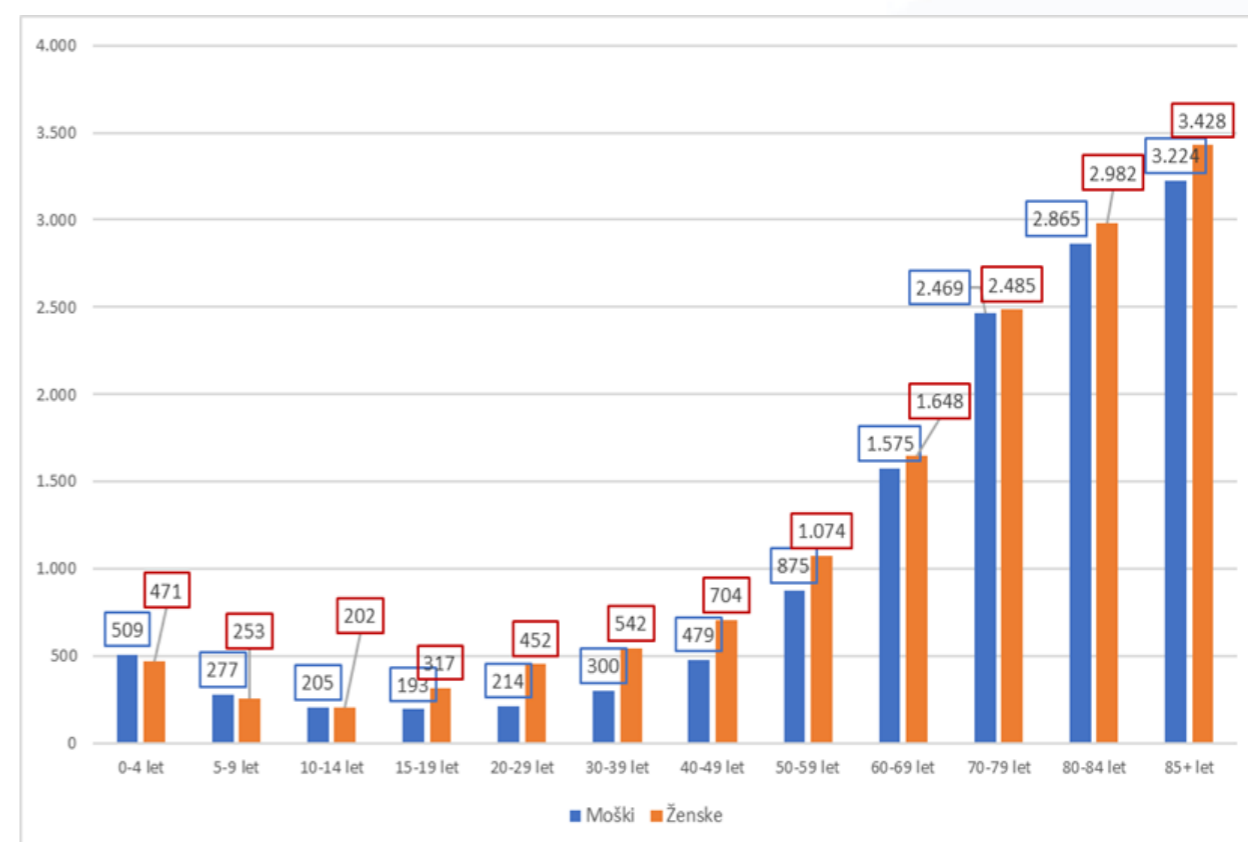
Trend stroškov za zdravila, predpisana na recept v EUR od leta 2009 do 2025

Predpisovanje po regijah v letu 2025 (štev. Rp/1000 preb.)

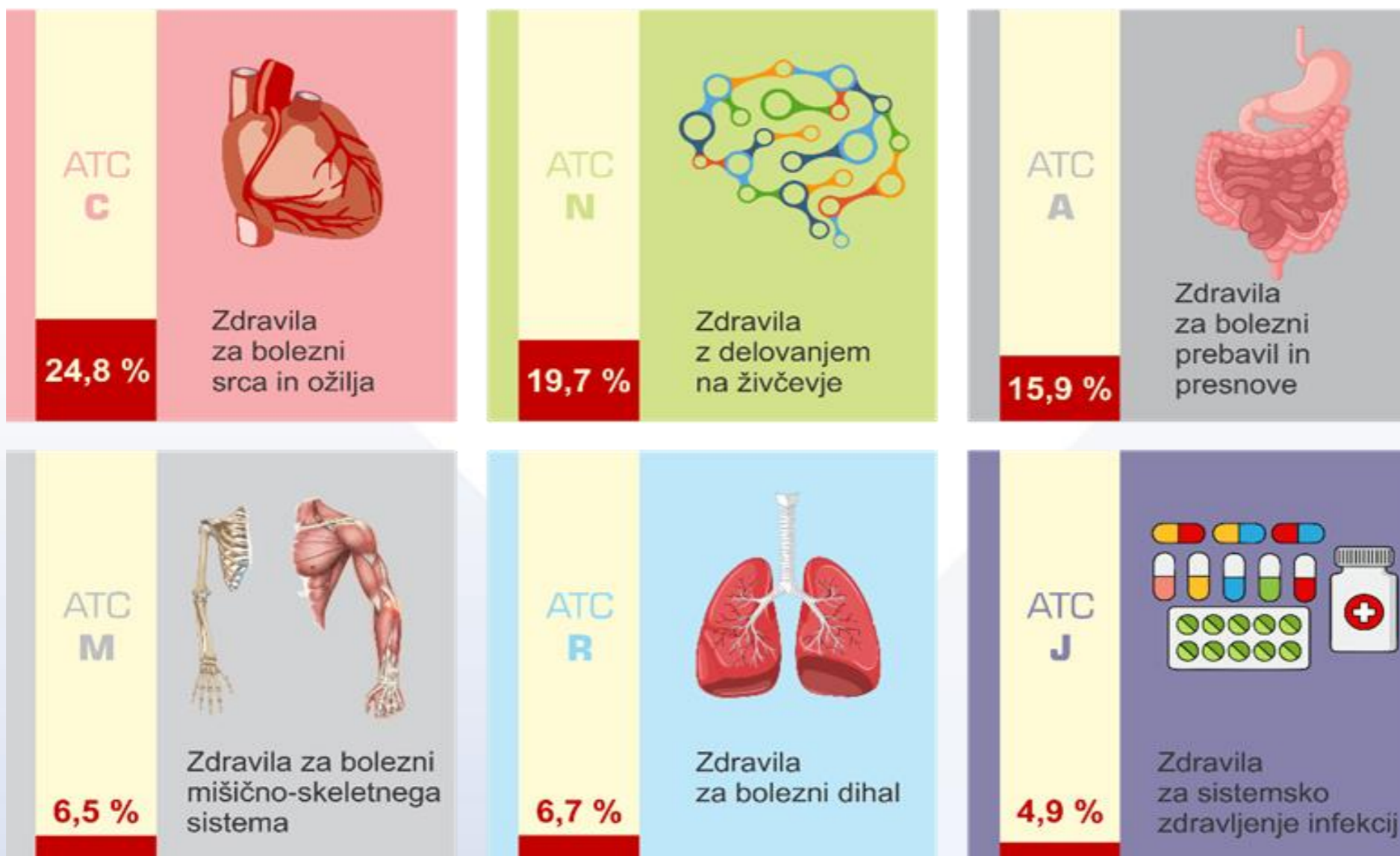

Število izdanih receptov / 100 prebivalcev po starostnih skupinah v letu 2025

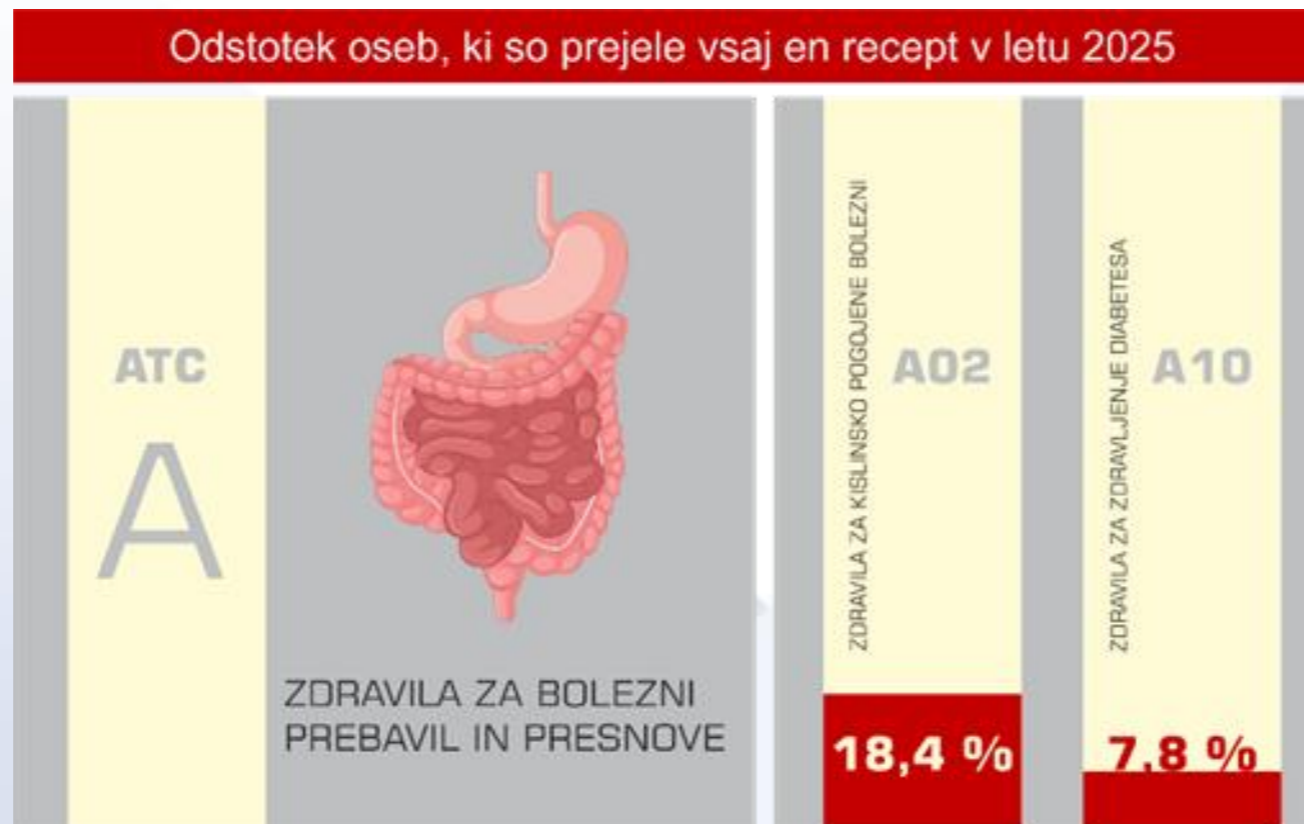
Deleži najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2025

Delež v številu vseh izdanih receptov v letu 2025

A Zdravila za bolezni prebavil in presnove

- V letu 2025 izdanih 3.435.820 receptov (indeks 106);
- V vrednosti 132,6 milijonov evrov (indeks 114);
- Povprečna vrednost recepta je znašala 38,6 EUR;
- 1.610 receptov (leta 2024 1.526 receptov)/1000 prebivalcev
- Razvrščena v 16 skupin;

Zdravila za kislinsko pogojene bolezni (A02) v posameznih statističnih regijah v letu 2025

A02 Zdravila za kislinsko
pogojene bolezni - delež oseb

A02B Zdravila za zdravljenje peptične
razjede in gastroezofagealne refluksne
bolezni (gerb) – delež oseb

A02 ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI

A02B Zdravila za zdravljenje peptične razjede in
gastroezofagealne refluksne bolezni (GERB)

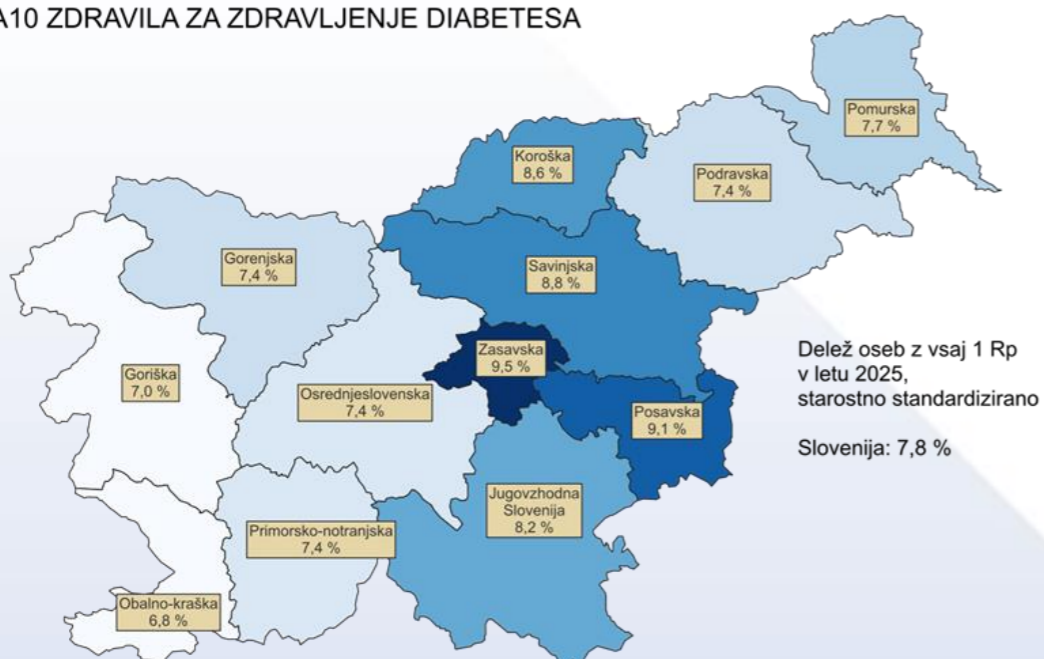

Zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) v posameznih statistični regiji v letu 2025

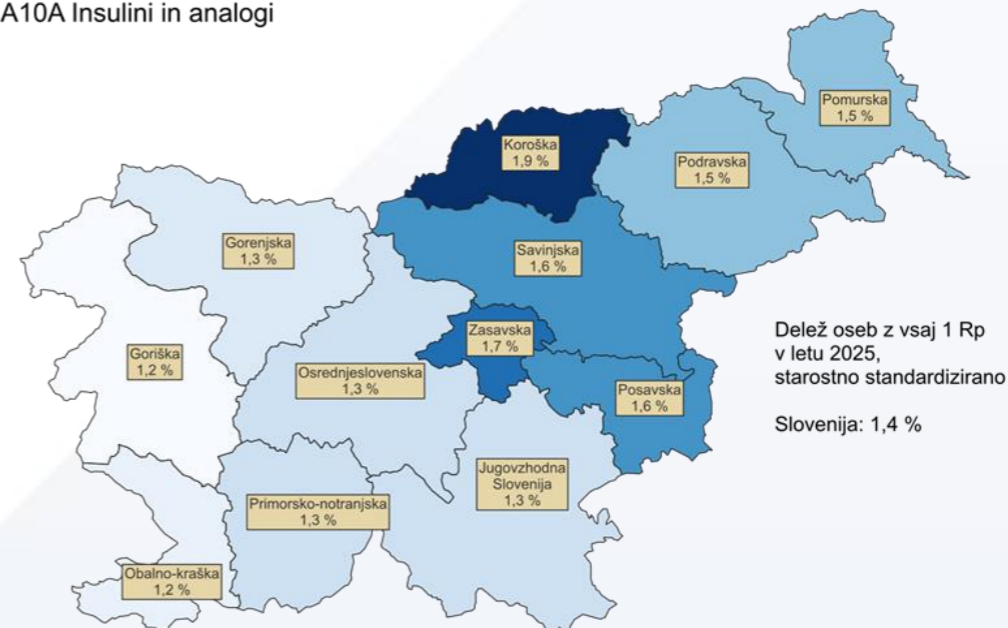
Delež oseb:

- Zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) – 7,8 % (leta 2024 7,1 %)
- Antidiabetiki brez insulinov (A10B) – 6,6 % preb.
- Insulini in analogi (A10A) – 1,4 % preb.

A10 ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DIABETESA

A10A Insulini in analogi

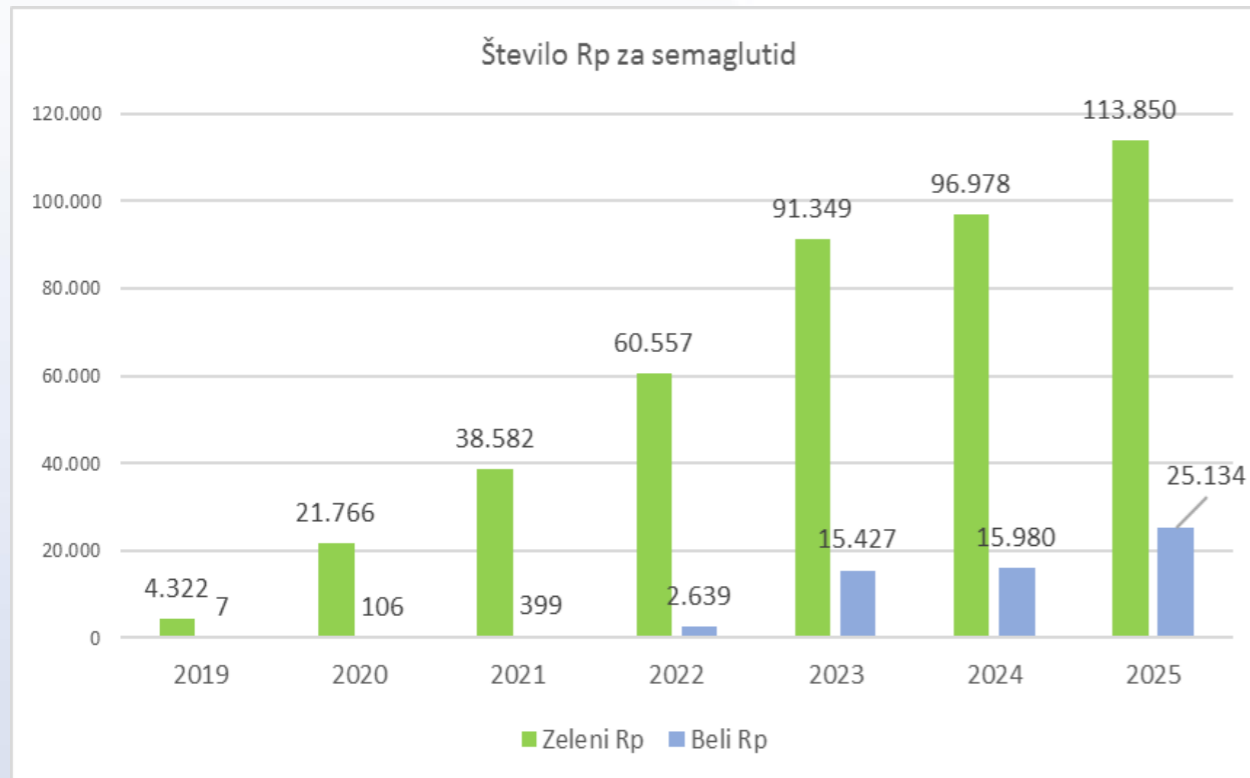
Analoge glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) in zaviralce natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT2)

Porast **analogov glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1)** (A10BJ) - 170.595 receptov (indeks 101):

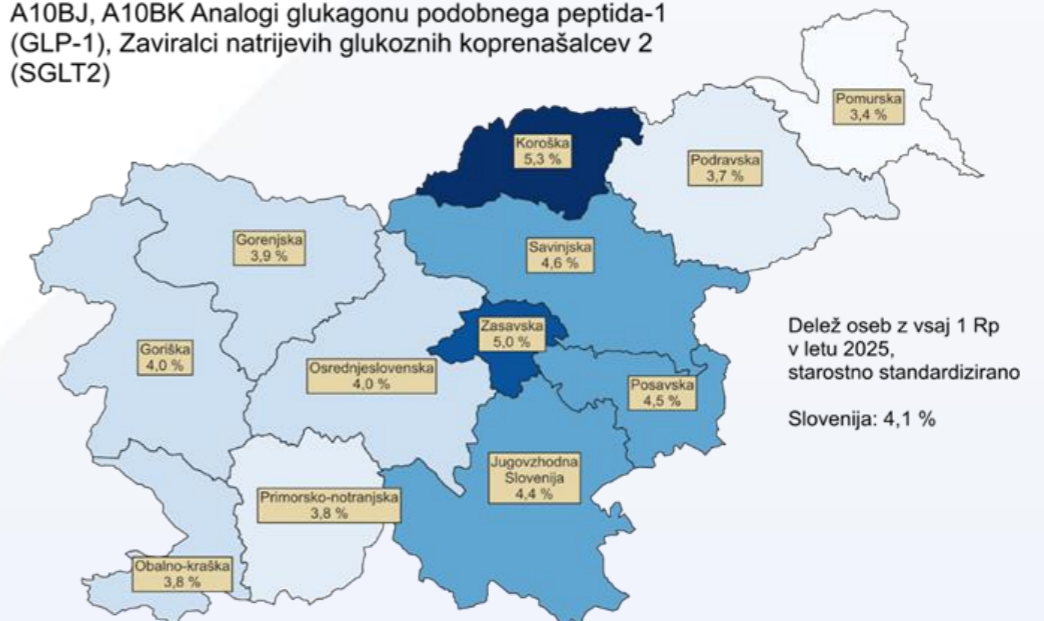
- Skupaj 138.984 receptov za semaglutid (A10BJ06) (indeks 106),
- Skupaj 30.686 receptov za dulaglutid (A10BJ05) (indeks 84),

ter **zaviralcev natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT-2)** (A10BK) - največ dapagliflozina (A10BK01) na 121.933 receptih (indeks 118) in empaglizofin A10200.280 receptov (indeks 135).

Semaglutid in dulaglutid se uporabljata za zdravljenje odraslih z nezadostno urejeno sladkorno boleznijo tipa 2 kot dopolnilo k dieti in telesni vadbi.

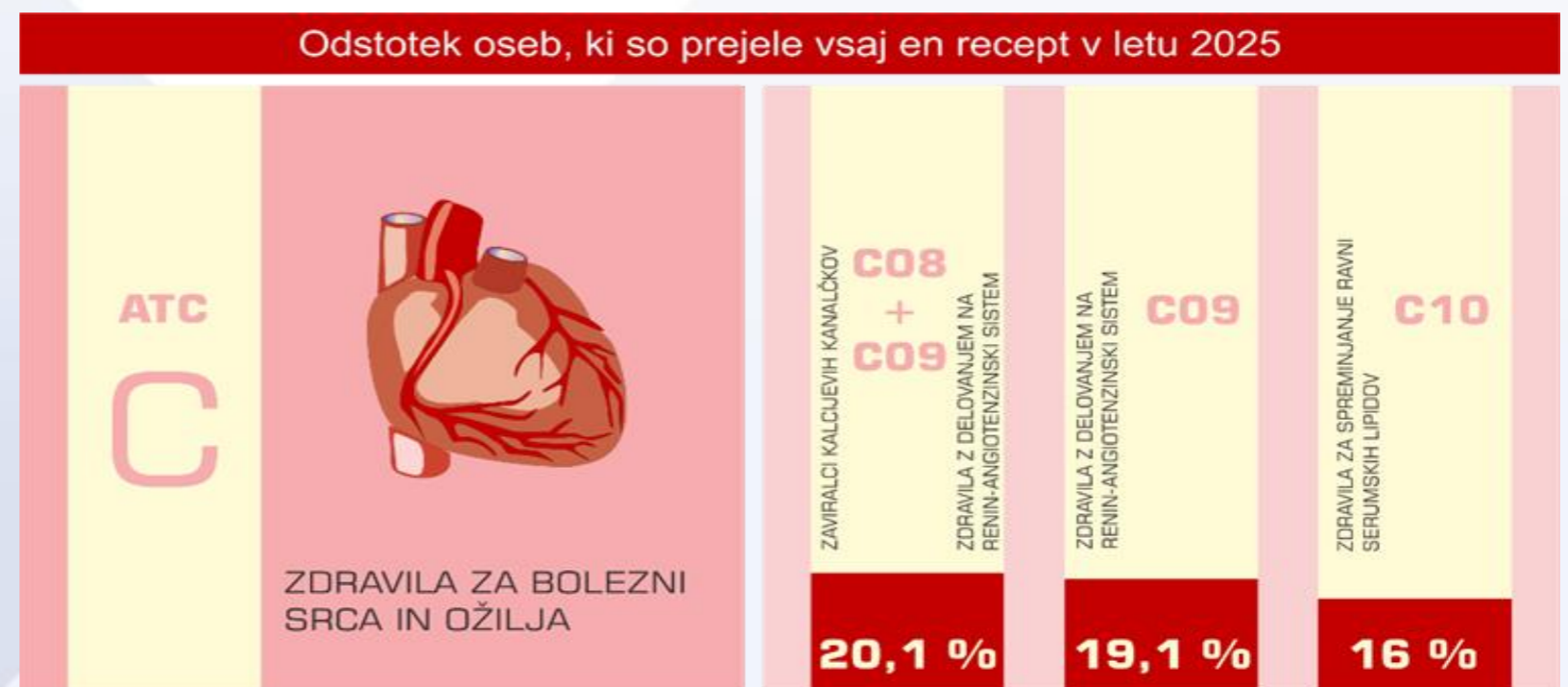

A10BJ, A10BK Analogi glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1), Zaviralci natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT2)

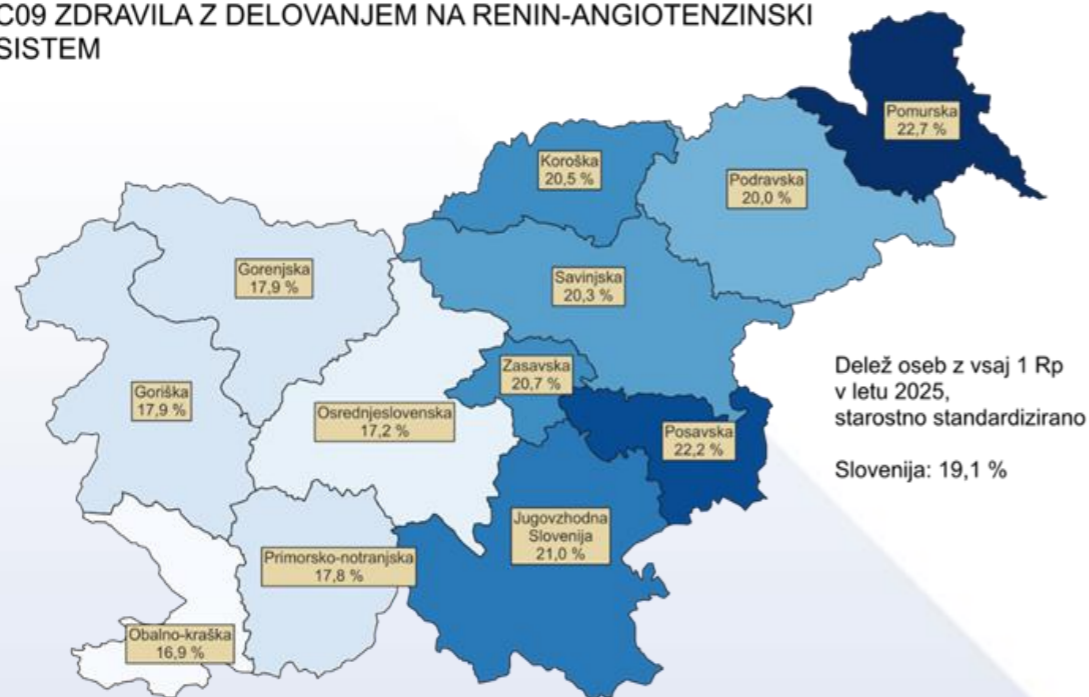
C Zdravila za bolezni srca in ožilja

- Najpogosteje predpisana zdravila - razvrščena v 9 skupin;
- V letu 2025 je bilo predpisanih **5.362.033 receptov (indeks 104)** v vrednosti 114,7 milijona EUR (indeks 110); 633 DID na 1000 prebivalcev na dan;
- Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini **zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09)**, na 1.852.081 receptih (indeks 102), 233 DID;
- Učinkovine za zdravljenje povišanega krvnega tlaka (**antihipertenzivi**):
 - zdravila z delovanjem na renin-angitenzinski sistem (**C09**) - **19,1 % preb.**
 - kombinacije z zaviralci kalcijevih kanalčkov (**C08+C09**) - **20,1 %**;
- **Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10)** z 1.432.685 receptov (indeks 110) v vrednosti skoraj 32,7 milijona EUR (indeks 119) – **16,0 % preb.**;

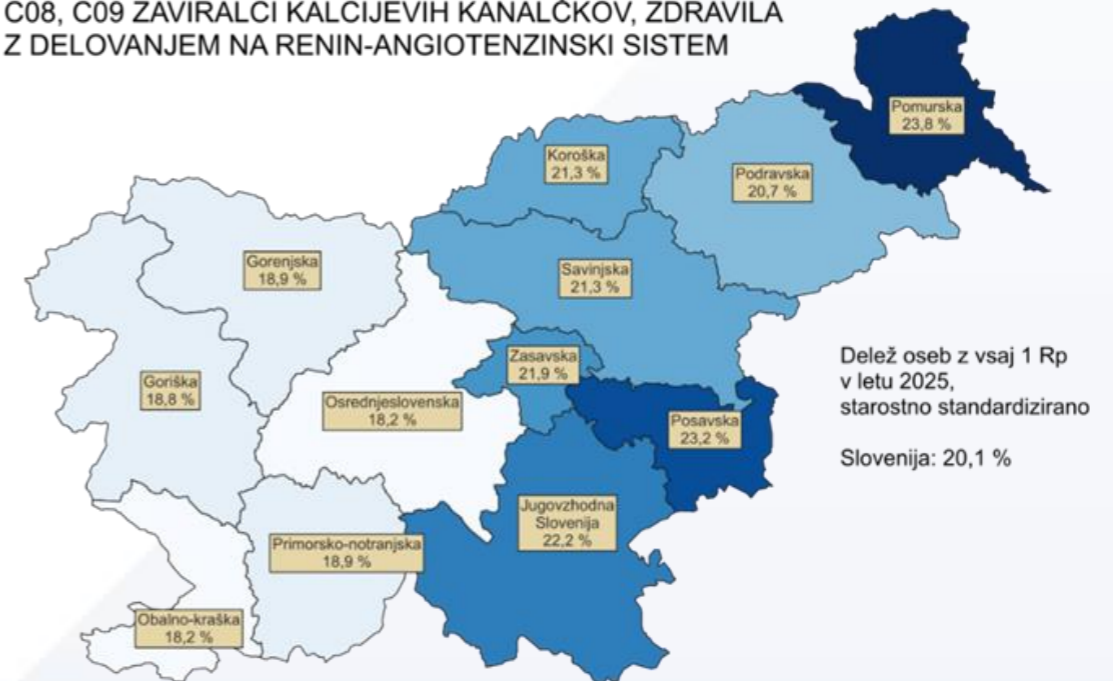

Zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) ter kombinacija C09 in zaviralcev kalcijevih kanalčkov (C08) v posameznih statističnih regijah v letu 2025- delež oseb

C09 ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM

C08, C09 ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV, ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM

Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10) v posameznih statističnih regijah v letu 2025

V letu 2025 je bilo predpisanih **1.432.685 receptov (indeks 110)** v vrednosti skoraj 27,3 milijona EUR (indeks 118) za zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov.

vsaj 1 recept – **16,0 %**

C10 ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV

Delež oseb z vsaj 1 Rp
v letu 2025,
starostno standardizirano
Slovenija: 16,0 %

Najpogosteje predpisane kombinacije različnih zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10BA, C10BX):

-kombinacija **rosuvastatin in ezetimib (C10BA06)** s 161.096 recepti (indeks 154) in **simvastatin in fenofibrat (C10BA04)** s 17.053 recepti (indeks 110).

- kombinacija **rosuvastatina, perindopрила in indapamida (C10BX13)**, zanjo je bilo predpisanih 14.669 receptov (indeks 104).

J- zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij

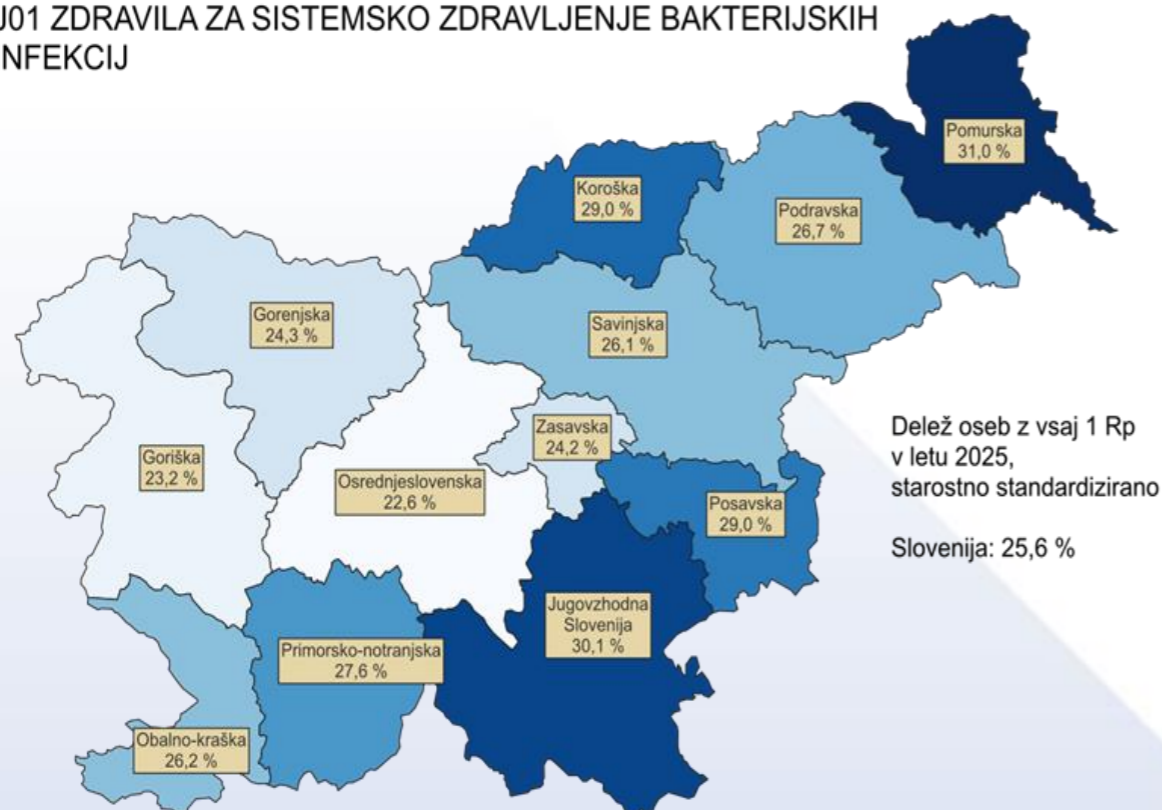
- Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij so razvrščena v šest skupin;
- V letu 2025 je bilo predpisanih 1.058.460 receptov z zdravili za sistemsko zdravljenje infekcij (**ATC J**) (indeks 88) v vrednosti 29 milijona EUR (indeks 94);
- Povprečna vrednost zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij na en recept je bil 27,5 EUR;
- Predpisanih je bilo 12,95 DID (leta 2024 14,3, leta 2023 13,4 DID).

Zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2025

Antibiotiki

J01 ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ

Največ, **982.865 receptov (indeks 87)** je bilo predpisanih v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v vrednosti 13,9 milijona evrov (indeks 89).

V povprečju je **25,6 %** oseb prejelo vsaj en recept za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01).

Leta 2024 **29,2 %**, leta 2023 **27,2 %**, v letu 2022 **25,2 %** oseb).

N Zdravila z delovanjem na živčevje

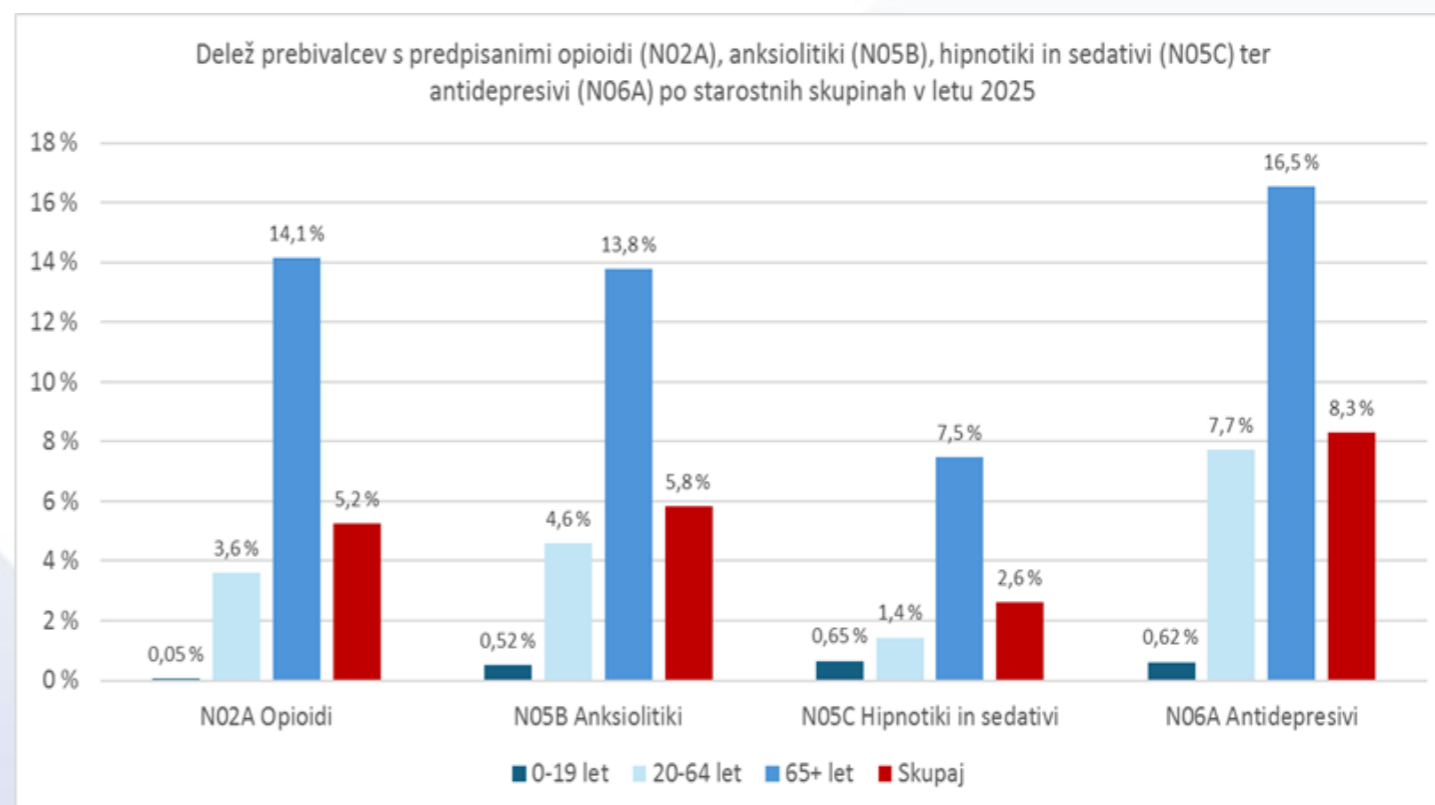
- Druga najpogosteje predpisana skupina zdravil, razvrščena so v 7 skupin;
- V letu 2025 je bilo izdanih 4.253.840 **receptov (indeks 104)** v vrednosti skoraj 107,5 milijona EUR (indeks 114).
- Največji odstotni deleži v številu receptov so pripadali **analgetikom (N02)** (48,9 %), **psiholeptikom (N05)** (23,1 %) ter **psihoanaleptikom (N06)** (19,8 %).
- Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na živčevje je znašala 25,3 EUR.
- Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 1.993 receptov, največ iz skupine analgetikov (975 receptov/1.000 prebivalcev), sledijo psiholeptiki (461 receptov/1.000 prebivalcev) ter psihoanaleptiki (391 receptov/1.000 prebivalcev).
- Skupno je bilo predpisanih 139.236.833 DDD, to je 178,7 DDD na 1.000 prebivalcev na dan.

Deleži prejemnikov zdravil nekaterih podskupin skupine N po starostnih obdobjih v letu 2025

- opioide (N02A) je prejelo 5,2 % populacije,
- anksiolitike (N05B) je prejelo 5,8 % populacije,
- antidepresive (N06A) je prejelo cca 8,3 % populacije.

Odstotek oseb, ki so prejele vsaj en recept v letu 2025

ATC N	ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	N02A	N05B	N06A
		OPIOIDI	ANKSIOLITIKI	ANTIDEPRESIVI
	0-19 let	0,1 %	0,5 %	0,6 %
	20-64 let	3,6 %	4,6 %	7,7 %
	nad 65 let	14,1 %	13,8 %	16,5 %
	SKUPAJ	5,2 %	5,8 %	8,3 %

Opioidi (N02A)

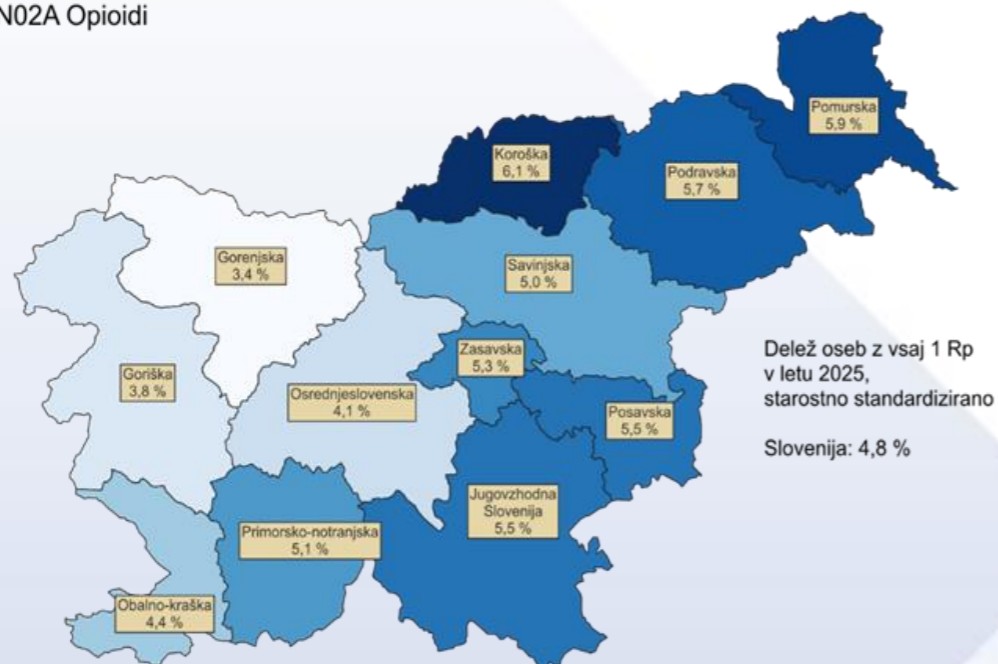
Predpisanih je bilo 350.885 receptov (indeks 98), ki so predstavljali 18,2 % delež v številu receptov skupine N02 v vrednosti 6,9 milijona EUR (indeks 99).

Vsaj en recept z opioidi je prejelo 4,8 % populacije (leta 2024 5,0 %).

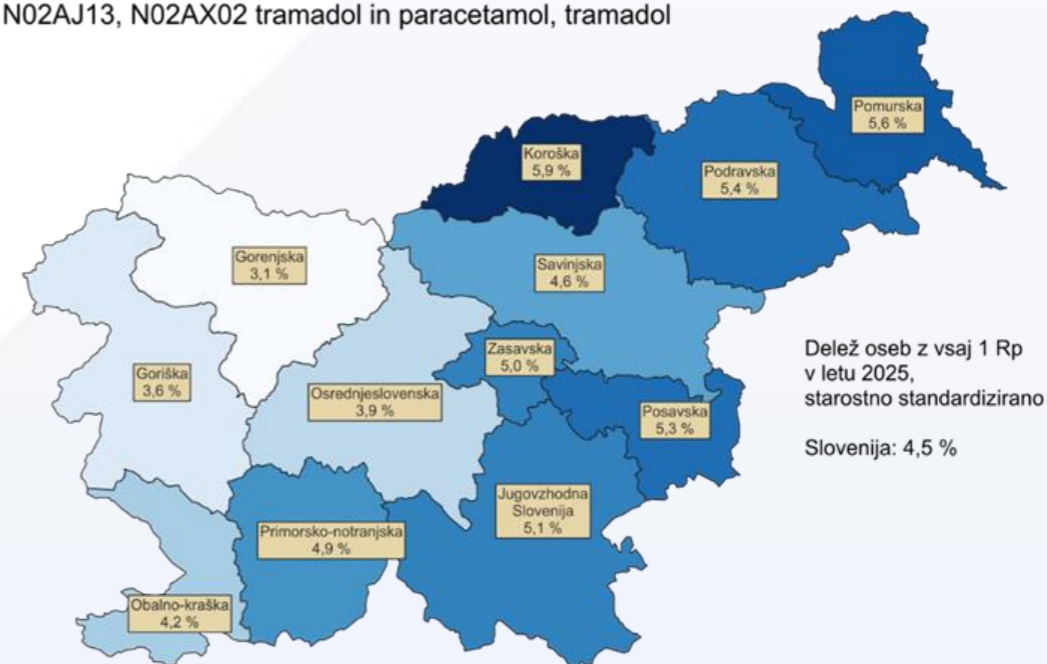
Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani opioidi (N02A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2025

Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani tramadol (N02AX02), tramadol kombinacije (N02AX13), v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2025

N02A Opioidi

N02AJ13, N02AX02 tramadol in paracetamol, tramadol

Anksiolitiki (N05B)

Že vrsto let so najpogosteje predpisana skupina psiholeptikov so anksiolitiki (N05B).

Predpisanih je bilo 390.739 receptov (indeks 98) v vrednosti skoraj 3,2 milijona EUR (indeks 105).

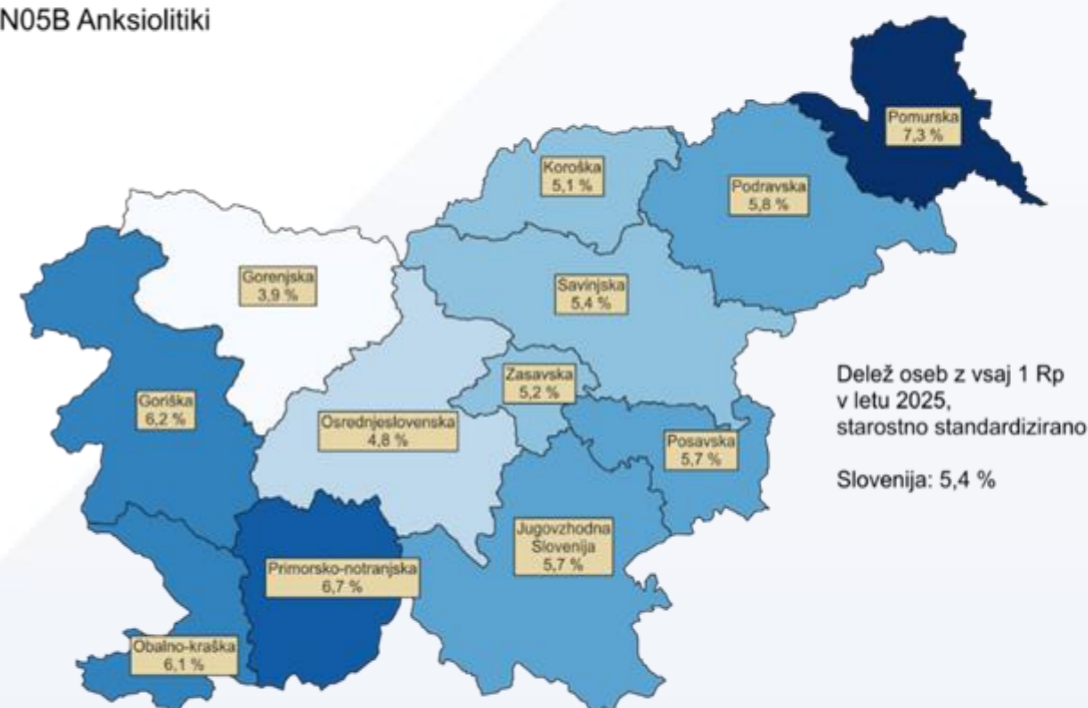
Povprečna vrednost enega recepta je znašala 8,3 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 183 receptov.

Velika večina predpisanih učinkovin je bila iz podskupine **benzodiazepinov (N05BA)**.

Najpogosteje predpisane učinkovine med anksiolitiki so bile **alprazolam (N05BA12)** z 178.895 receptov (indeks 106), **bromazepam (N05BA08)** z 95.70 recepti (indeks 77) in **diazepam (N05BA01)** s 63.387 receptov (indeks 101).

Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan anksiolitik (N05B) v posameznih statističnih regijah v letu 2025

N05B Anksiolitiki

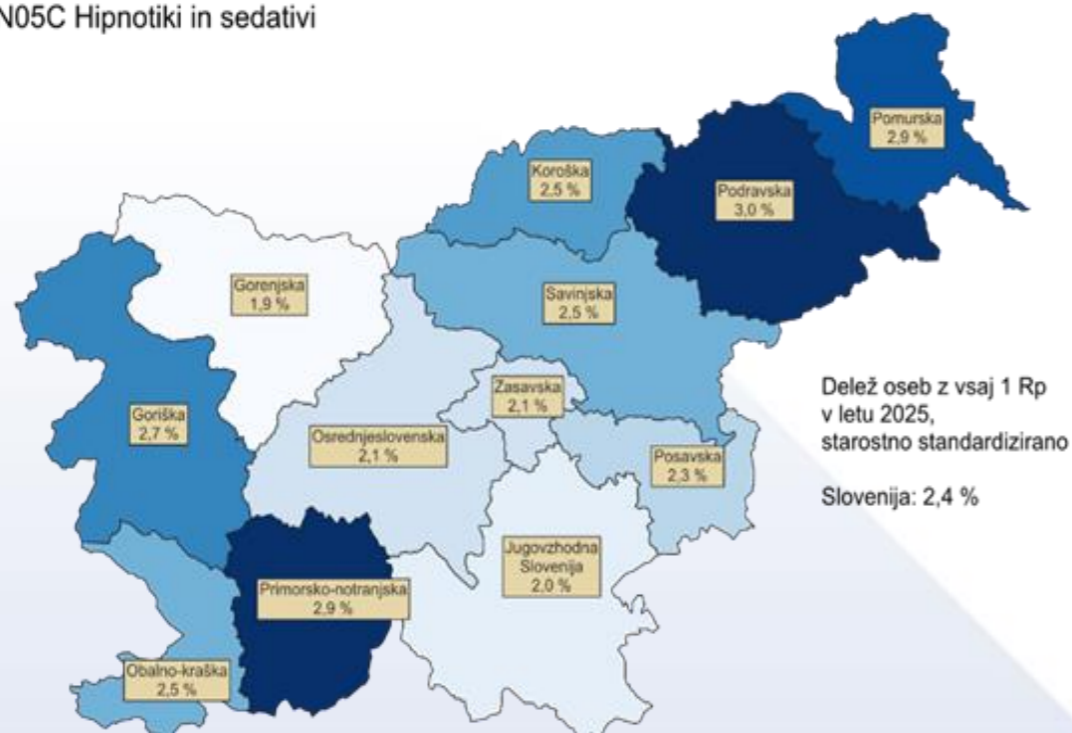

Hipnotiki in sedativi (N05C)

- Predpisanih je bilo 188.811 receptov (indeks 98) za hipnotike in sedative (N05C) v vrednosti skoraj 2,8 milijona EUR (indeks 104). Povprečna vrednost enega recepta je bila 14,7 EUR.
- Najpogosteje so bila predpisana zdravila iz podskupine **benzodiazepinom sorodnih zdravil (N05CF)**, predpisanih je bilo 151,7 tisoč receptov (indeks 97).
- Vsa vsebujejo **zolpidem (N05CF02)**. Namenjen je za kratkotrajno zdravljenje nespečnosti pri odraslih.
- Zdravljenje z benzodiazepini in njim podobnimi zdravili je indicirano samo za nespečnost, ki se klinično izraža kot huda nespečnost ali povzroča pri bolniku hudo izčrpanost. Pri uporabi benzodiazepinov ali njim podobnih učinkovin se lahko pojavi telesna in psihična odvisnost od tovrstnih zdravil.

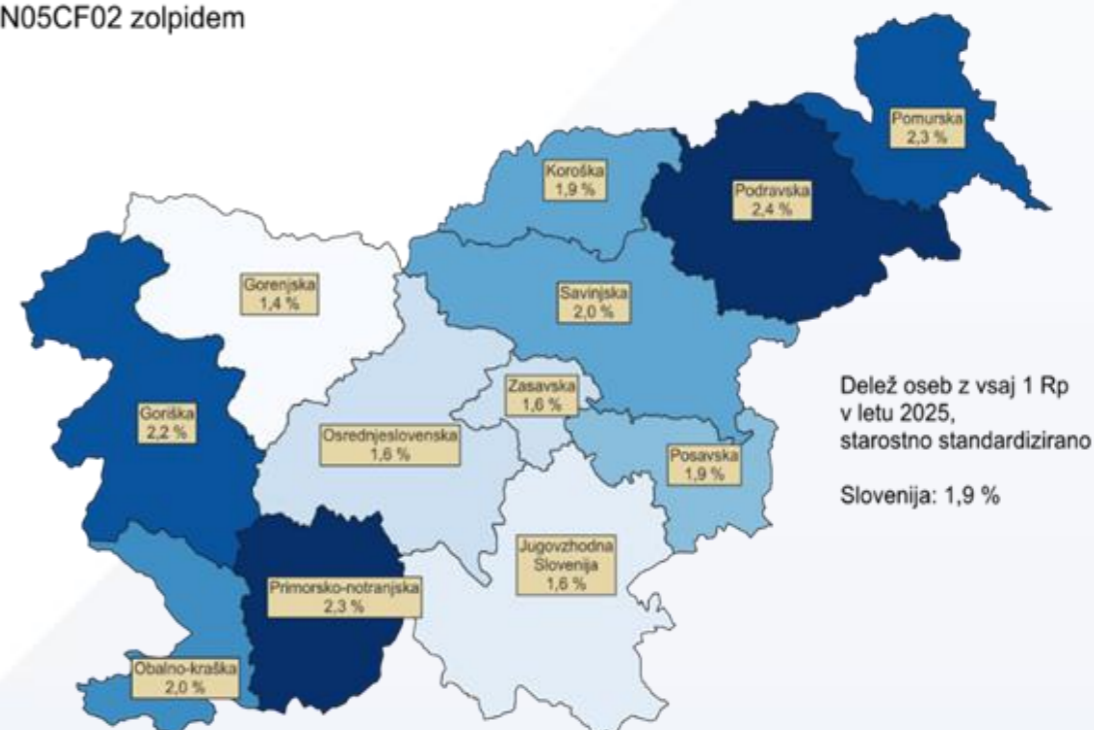
Odstotek oseb, ki jim je bili predpisani hipnotiki in sedativi (N05C) v posameznih statističnih regijah v letu 2025

N05C Hipnotiki in sedativi

Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan zolpidem (N05CF02) v posameznih statističnih regijah v letu 2025

N05CF02 zolpidem

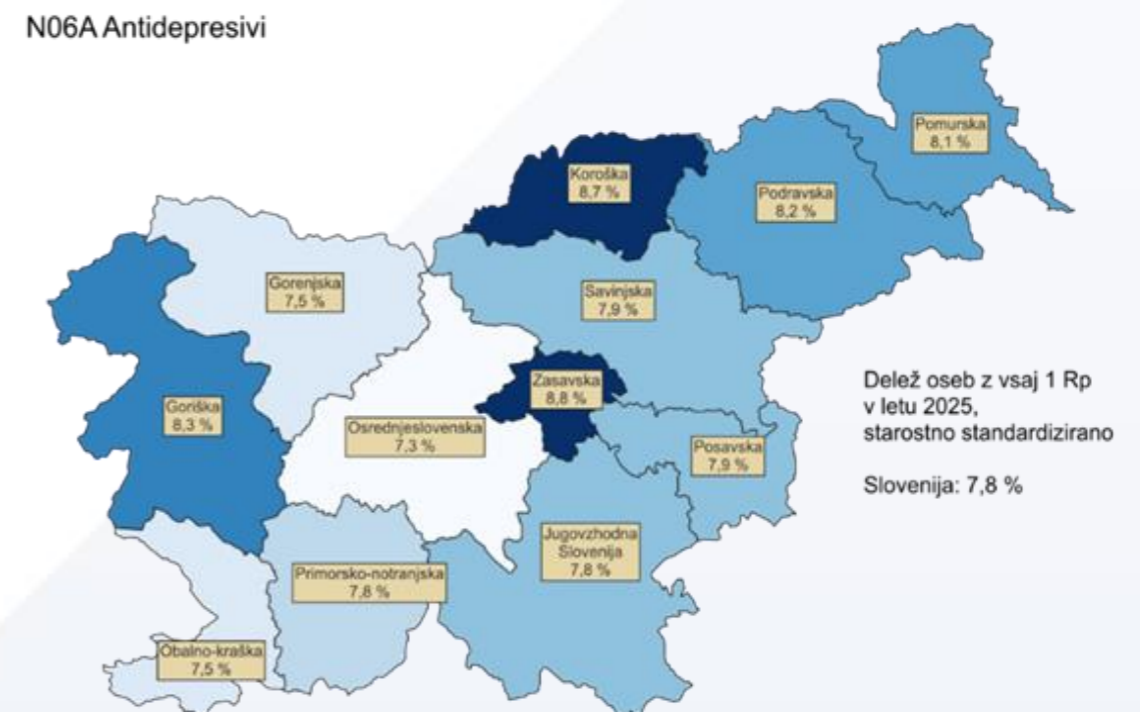

Antidepresivi (N06A)

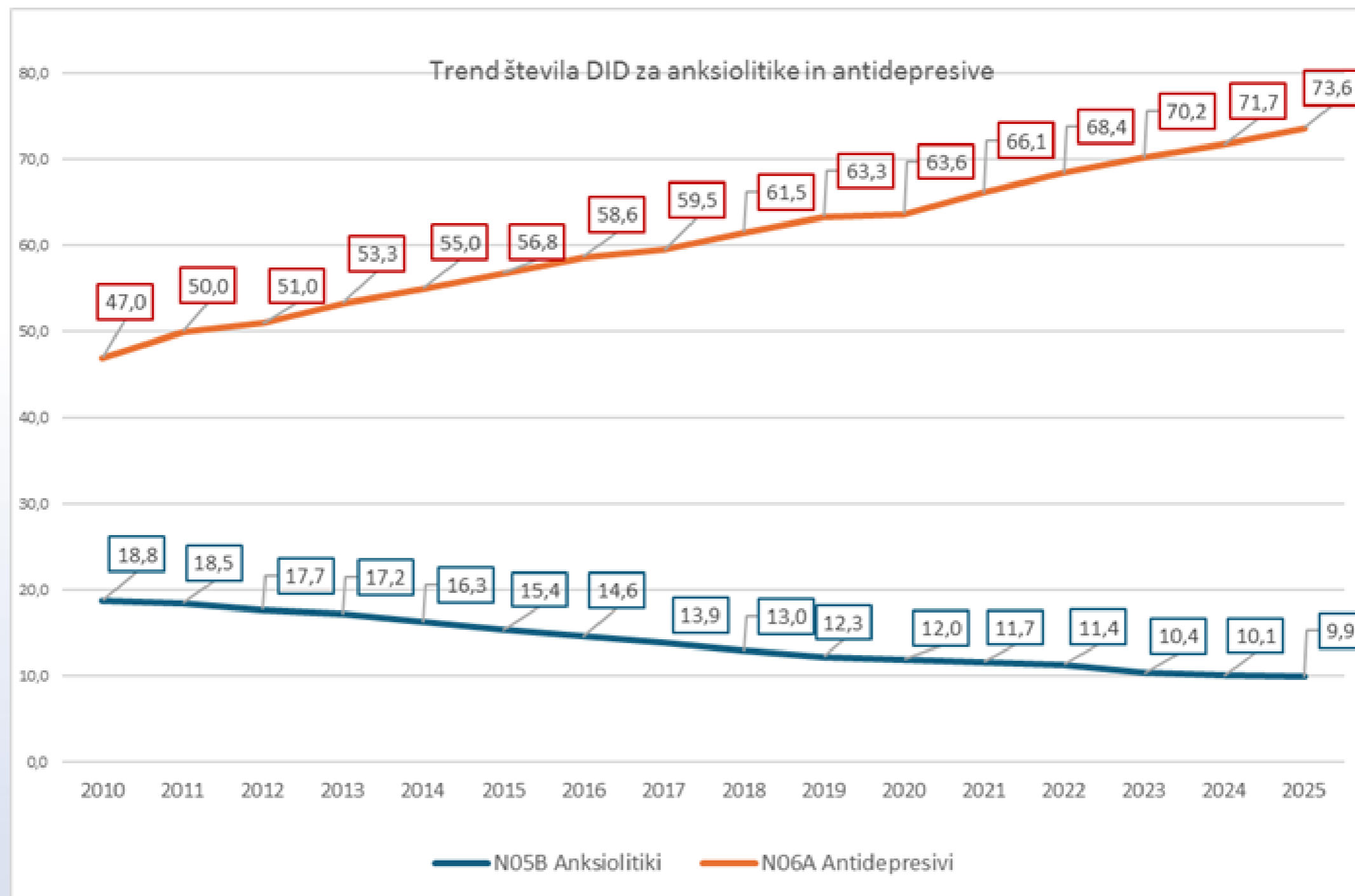
Največ je bilo predpisanih antidepresivov (N06A), in sicer 708.243 receptov (indeks 103) v vrednosti 14,1 milijona EUR (indeks 105).

- Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let **selektivni zaviralci privzema serotonina (N06AB)**. Predpisanih je bilo 380.554 receptov v vrednosti (indeks 102) v vrednosti 6,1 milijona evrov (indeks 101), 46,41 DID te skupine antidepresivov.
- Najpogosteje so bila predpisana zdravila s **sertralinom (N06AB06)** s 168.987 recepti (indeks 103), sledijo **escitalopram (N06AB10)** s 144.507 recepti (indeks 98), **paroksetin (N06AB05)** s 45.055 recepti (indeks 100) in **fluoksetin (N06AB03)** s 12.229 recepti (indeks 81).

Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antidepresiv (N06A) v posameznih statističnih regijah v letu 2025

Trend predpisovanja antidepresivov in anksiolitikov v letih 2009 do 2025 v DID

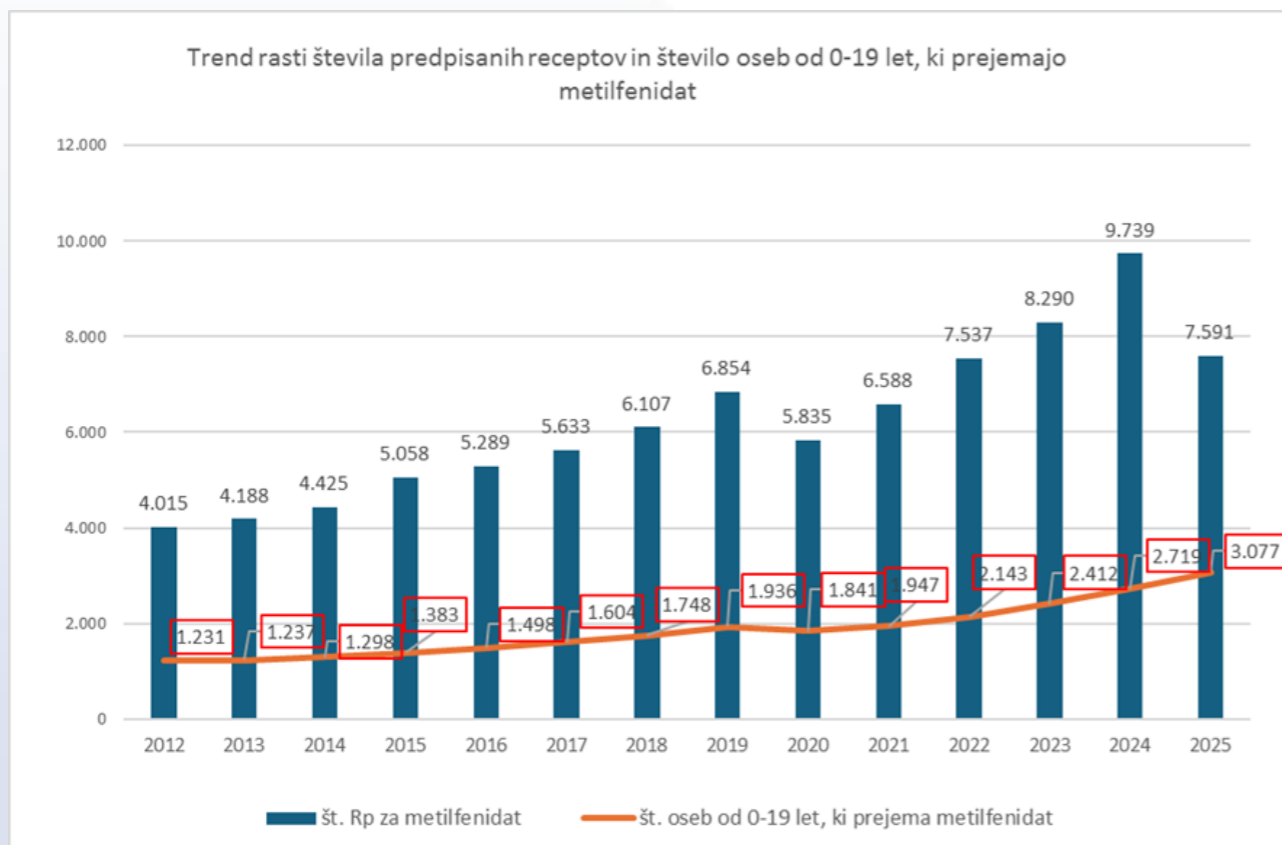
Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B)

- Skupno je bilo predpisanih 20.939 receptov (indeks 116) v vrednosti 1,2 milijona EUR (indeks 93).
- Največ je bilo predpisanih simpatikomimetikov s centralnim delovanjem (N06BA), in sicer 17.650 receptov (indeks 122):
- -metilfenidat (N06BA04) z 14.170 recepti (indeks 113)
- -atomoksetin (N06BA09) s 1.547 recepti (indeks 90).

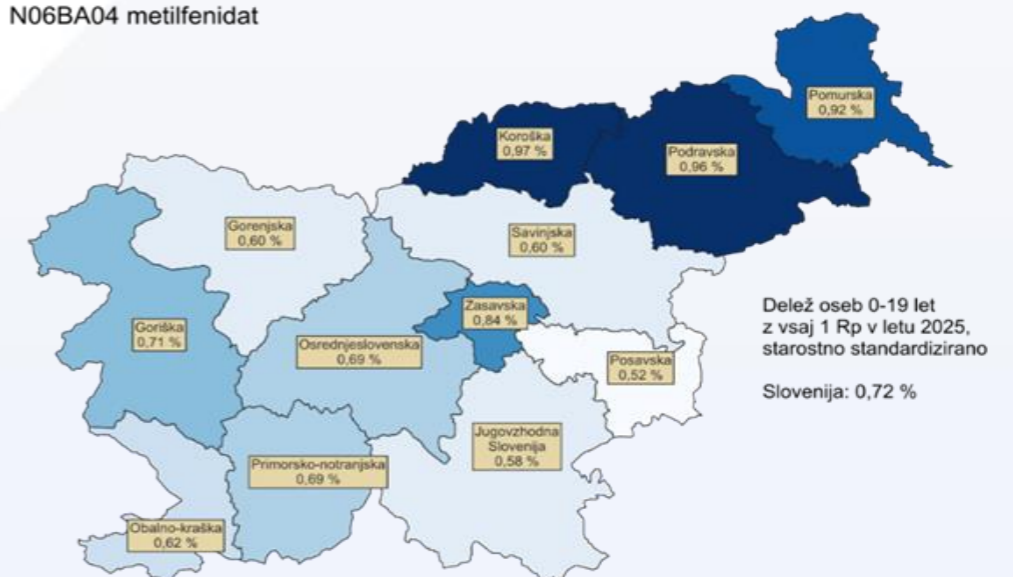
Motnja pozornosti s hiperaktivnostjo (ADHD) ali hiperkinetična motnja je vedenjska motnja pri otrocih in mladostnikih.

Do 19.leta

0,72 % oseb do 19. leta
(leta 2024 0,6 %)

N06BA04 metilfenidat

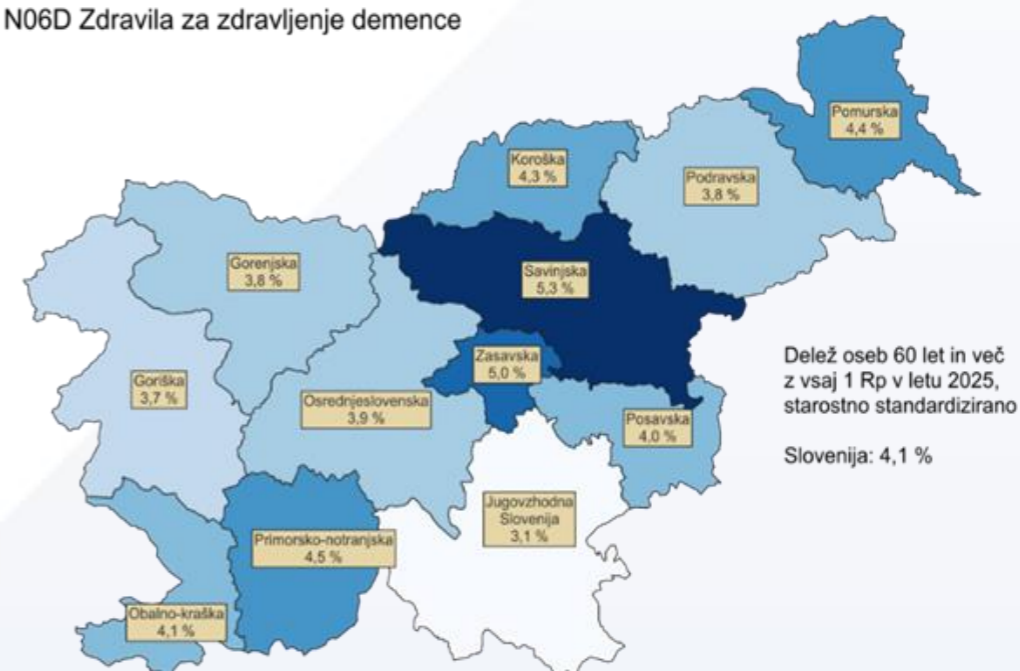
Zdravila za zdravljenje demence (N06D)

Predpisanih je bilo 105.725 receptov (indeks 106) za **zdravila za zdravljenje demence (N06D)** v vrednosti 5,4 milijona EUR (indeks 105).

Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine **antiholinesteraz (N06DA)** (75.577 receptov: najpogosteje predpisani *rivastigmin (N06DA03)* s 39.416 recepti (indeks 108), *donepezil (N06DA02)* z 27.528 recepti (indeks 107) in *galantamin (N06DA04)* z 8.633 recepti (indeks 104)

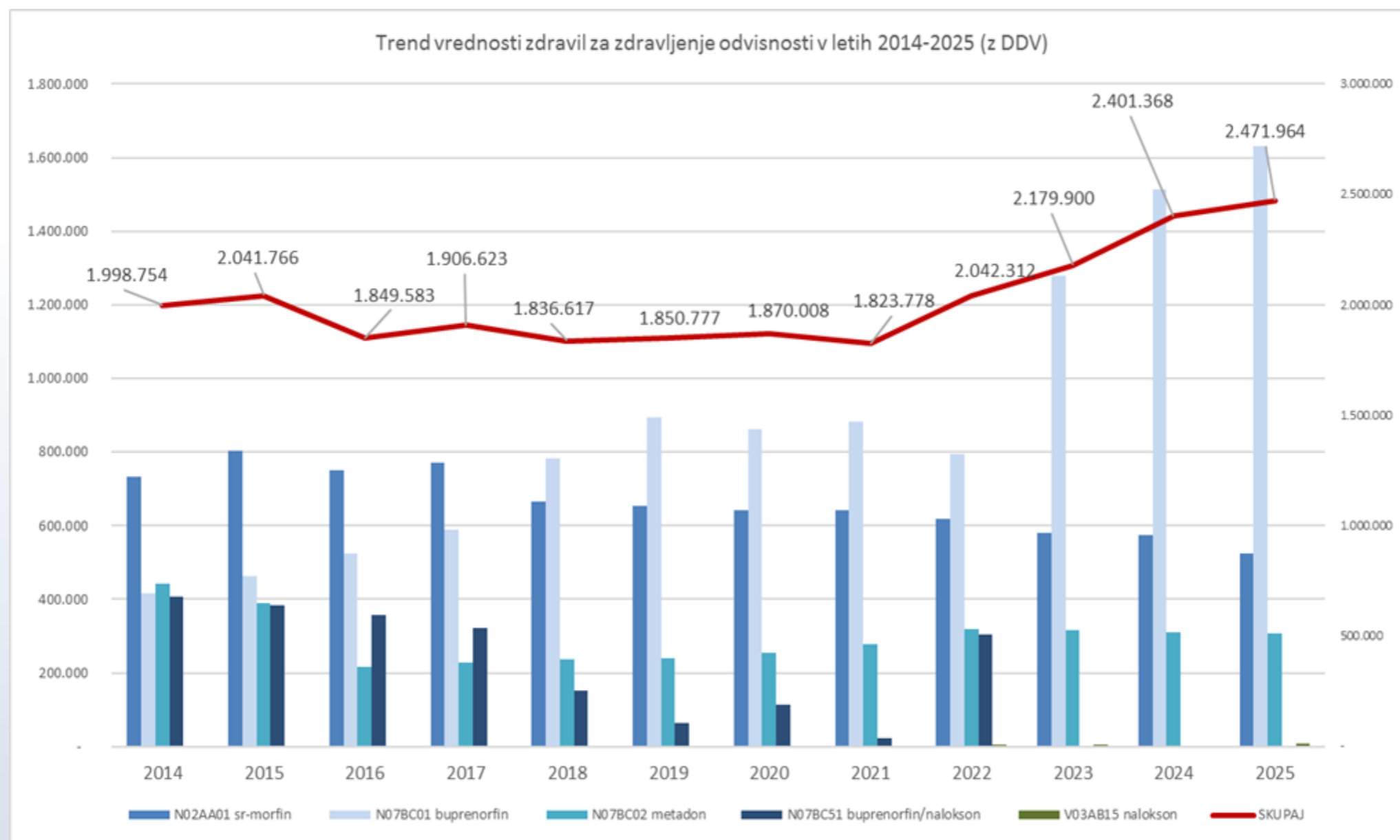
Drugih zdravil za zdravljenje demence (N06DX) je bilo predpisanih 30.148 receptov (indeks 103), prevladoval je *memantin (N06DX01)* s 29.235 recepti (indeks 109), (drugi najpogosteje predpisani antidementiv).

N06D Zdravila za zdravljenje demence

Zdravila za zdravljenje boleznih odvisnosti od opioidov

Trend vrednosti zdravil v programu zdravljenja odvisnosti po posameznih zdravilih v EUR od leta 2014 do 2025

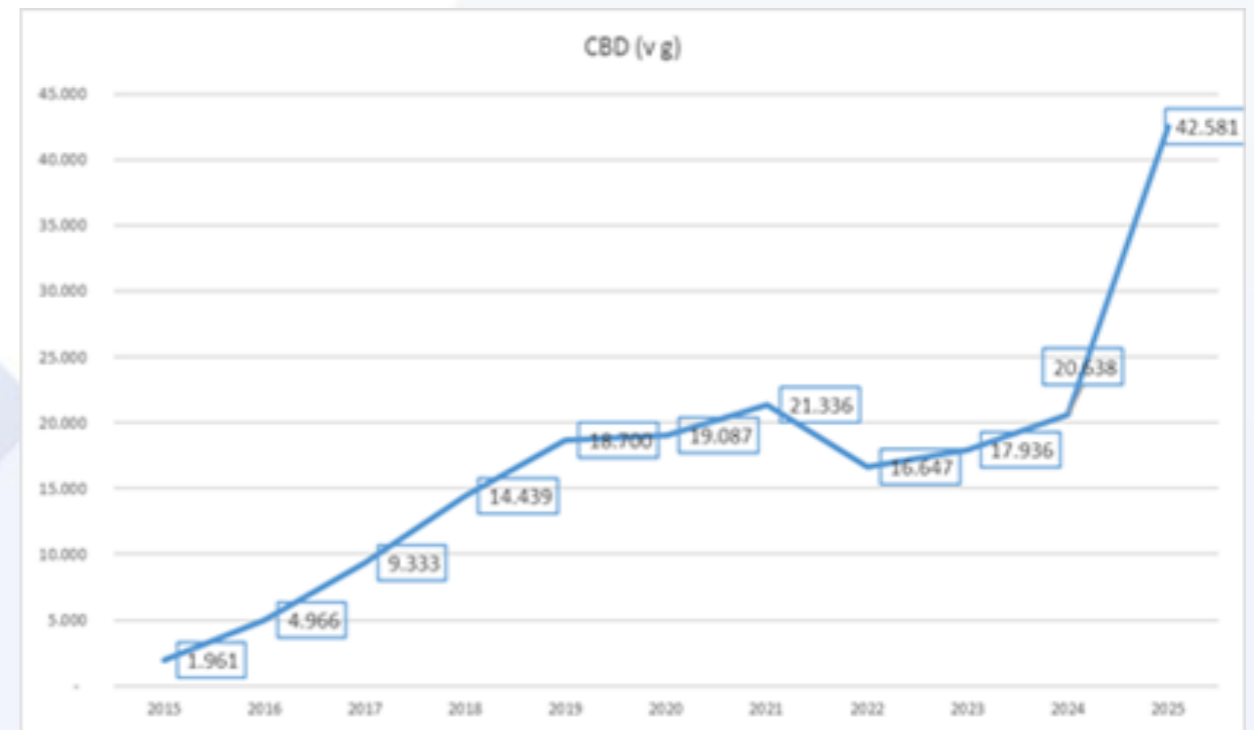

Poraba THC in CBD v letih 2015 – 2025

Poročilo o porabi zdravil na recept v letu 2025 (podatki ZZZS):

- **kanabidiol (N03AX24)** - 3.447 receptov (indeks 134) v vrednosti 3.566.763 EUR (indeks 150). Vrednost enega recepta je bila 1.034,7EUR, predpisan je bil 1,62 Rp/1000 prebivalcev.
- **dronabinol (A04AD10)** – 7 receptov, povpr. vrednost 202,5 EUR.

- Prejeli smo več kot 60 **poročil posameznih lekarn oz. lekarniških zavodov**, da izdelujejo magistralne pripravke s THC in CBD.
- Po podatkih, ki so jih na NIJZ posredovale posamezne lekarne, je bilo v letu 2025 predpisanih:
 - 333 receptov (izdaj) za izdana zdravila, ki vsebujejo le THC,
 - 2.509 receptov (izdaj) za izdana zdravila, ki vsebujejo le CBD,
 - 92 receptov (izdaj) za izdana zdravila, ki vsebujejo kombinacijo THC in CBD, večinoma v razmerju 1:1 in 1:2,
 - 161 receptov (izdaj) za izdana zdravila, ki vsebujejo standardizirani ekstrakt cveta konoplje.
- Zanje je bilo porabljenih 42.580,827 g **CBD (kanabidiol)** in 485,875 g **THC (dronabinol)**.
- Povprečno je bila cena 1 g CBD: 86 EUR, cena za 1g THC: 386 EUR

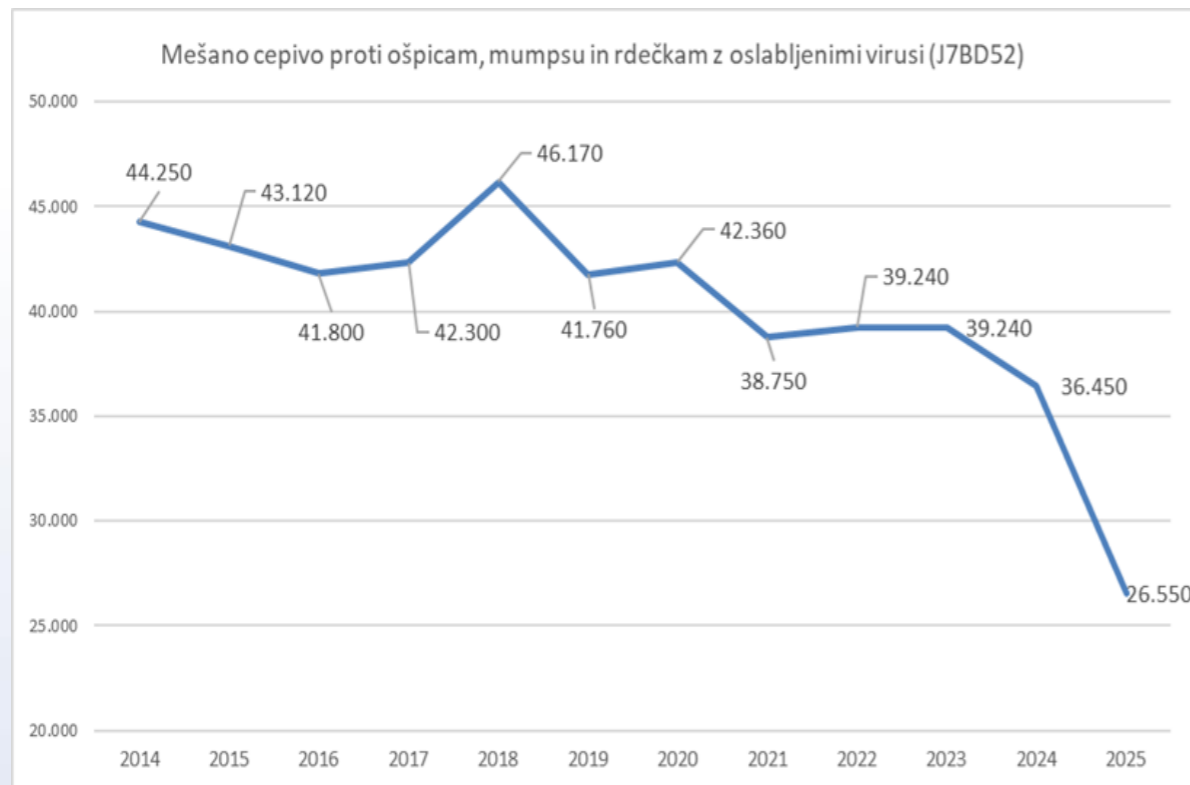
ZAKLJUČEK - Trend porasta predpisovanja zdravil na recept

- ❖ Samo v času epidemije bolezni covid-19 so se kazale spremembe v predpisovanju:
- ❖ vpliv na mesečno predpisovanje in izdajanje zdravil: največji porast števila oseb, ki so prejele vsaj en recept za večino vseh zdravil, razen zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) je bil ob koncu prvega vala (aprila in maja 2020).
- ❖ Izrazit padec predpisovanja v 2020 beležimo le številu oseb, ki so prejele vsaj en recept za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01).
- ❖ Naraščanje predpisovanja večine zdravil glede na predhodno leto pa se je v drugi polovici leta 2020 zmanjšalo in je bilo v okvirih leta 2019: bistvenih sprememb zaradi epidemije covid-19 ni bilo;

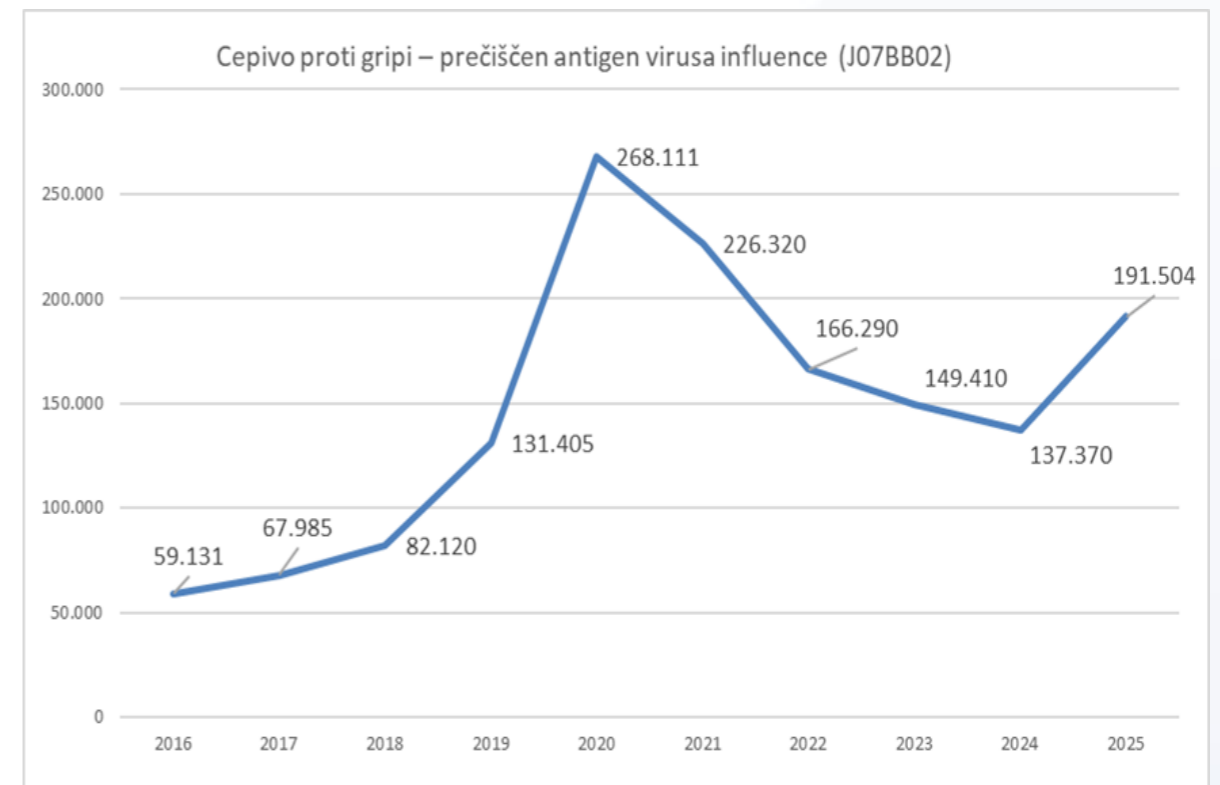
Zdravila za izvajanje programa cepljenja

- NIJZ vsako leto pripravi predlog programa cepljenja in zaščite z zdravili;
- **Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2025** (Ur. list RS, št. 12/2025).
- V njem so opredeljeni programi cepljenja in zaščite z zdravili za različne skupine prebivalstva.
- Preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini za izvajanje Programa cepljenja, ki se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja NIJZ.

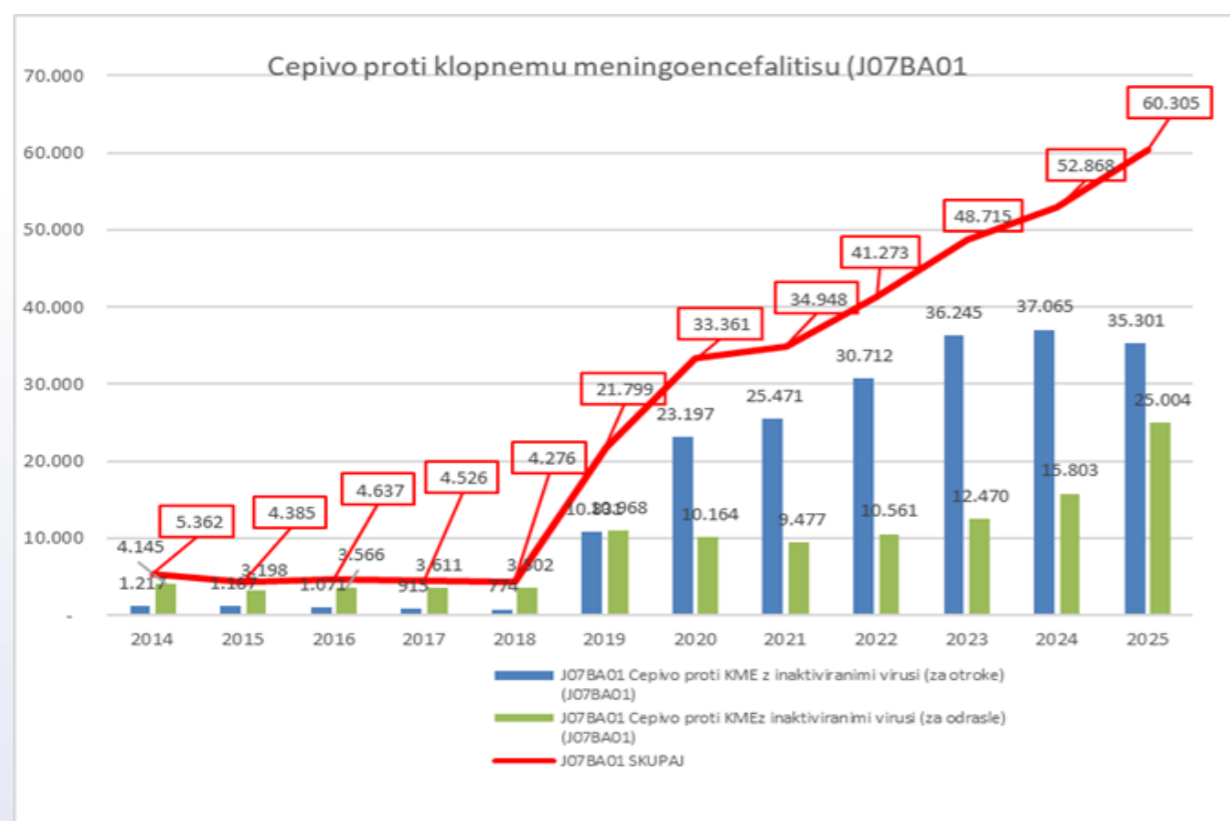
Trend porabe odmerkov mešanega cepiva proti ošpicam, mumpsu in rdečkam od leta 2014 do 2025

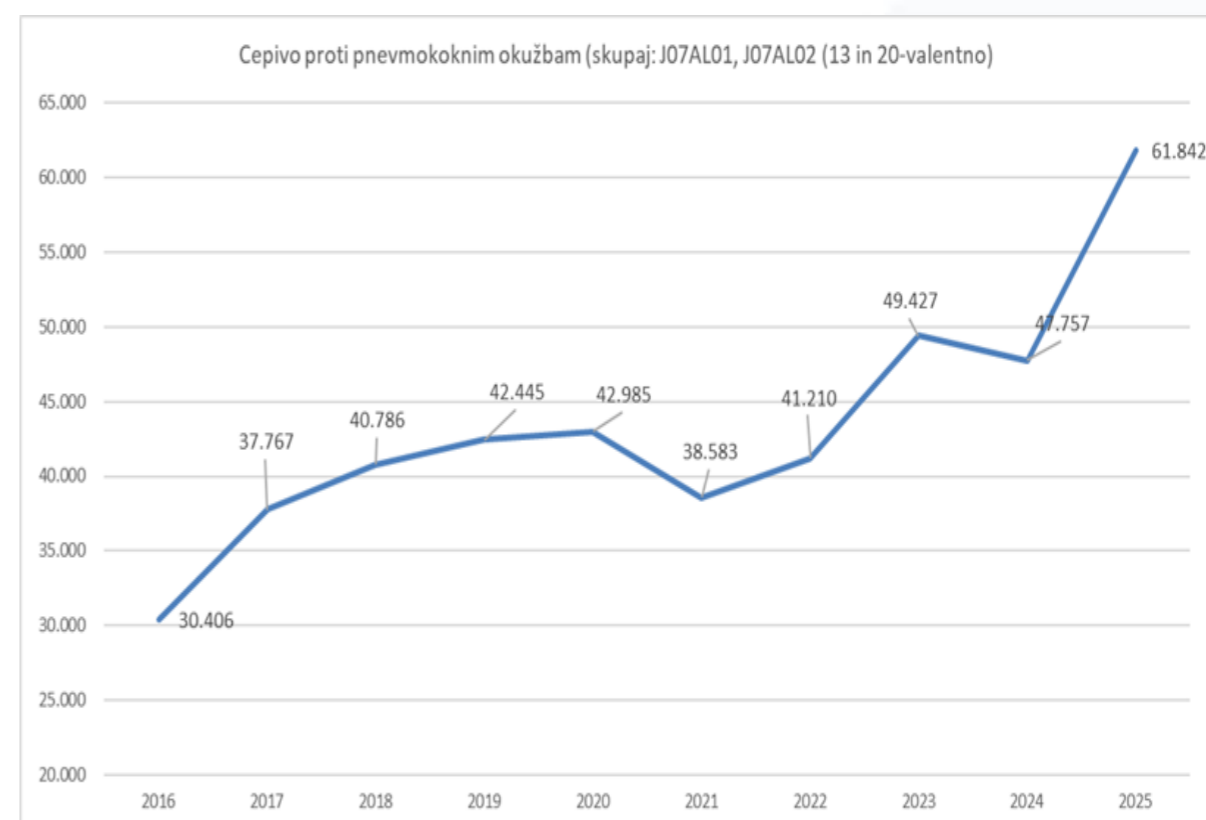
Trend porabe odmerkov cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virusa influence od leta 2016 do 2025

Trend porabe odmerkov cepiva proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01) v letih 2014 do 2025

Trend odmerkov vseh cepiv proti pnevmokoknim okužbam (J07AL01, J07AL02, 13 in 20-valentno) v letih 2016 do 2025

PORABA ZDRAVIL BOLNIŠNICAH V LETU 2024

NIJZ 66 – Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

PORABA ZDRAVIL
V BOLNIŠNICAH V SLOVENIJI
V LETU 2024

Ljubljana, 2025

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Predstavljena je poraba po vseh **14 ATC skupinah** ter v **vseh bolnišnicah skupno** ter **po sklopih**: splošne, specialne, psihiatrične.

Podatke je posredovalo 30 bolnišnic:

- 26 javnih;
- tri javno financirane zasebne bolnišnice: Diagnostični center Bled, Kirurški sanatorij Rožna dolina, Medicor;
- javni zdravstveni zavod Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna.

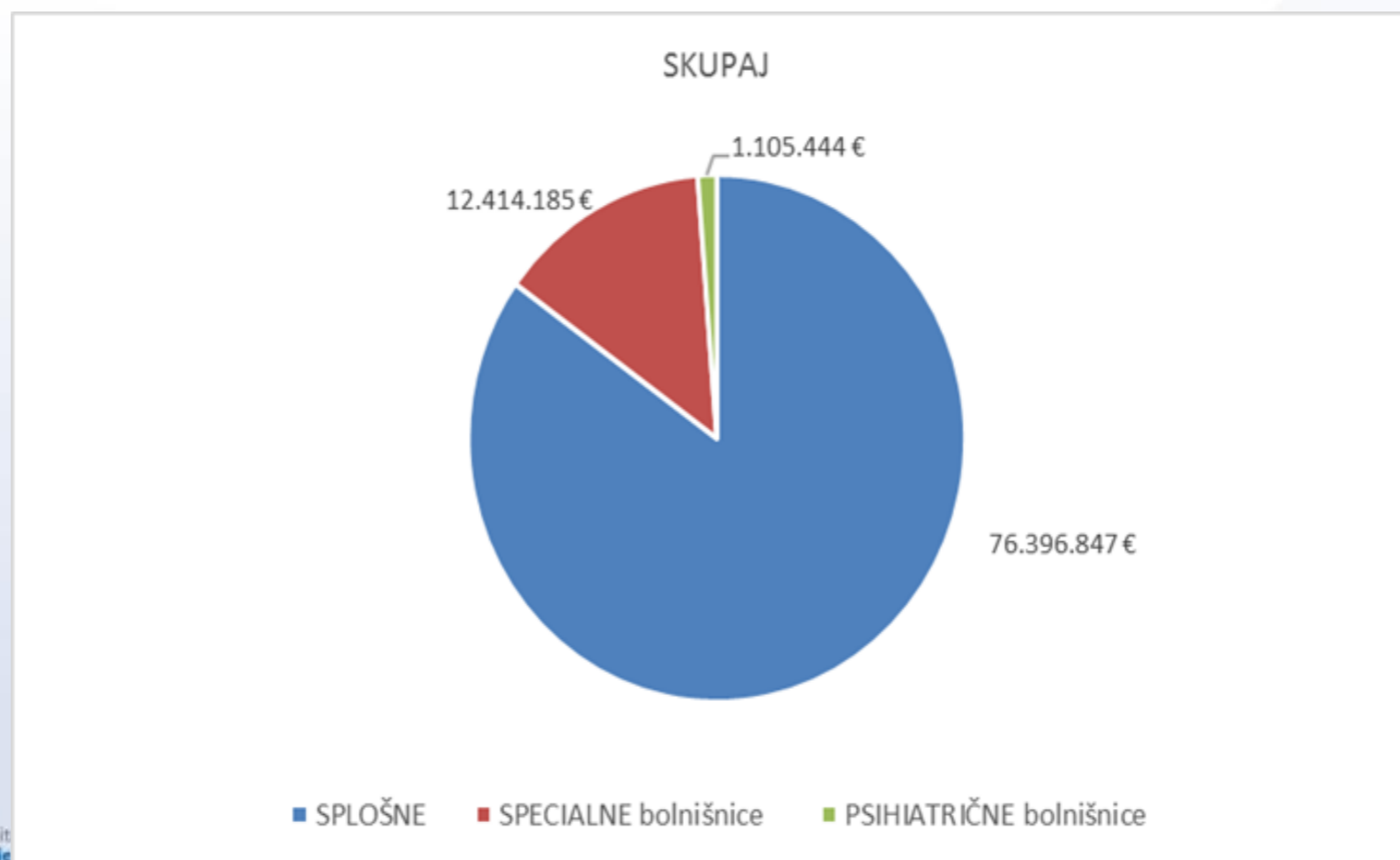
Za celostno sliko porabe zdravil v bolnišnicah smo dodali tudi:

- porabo dragih bolnišničnih zdravil (**seznam B**);
- porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (**seznam A**);
- podatke je posredoval Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

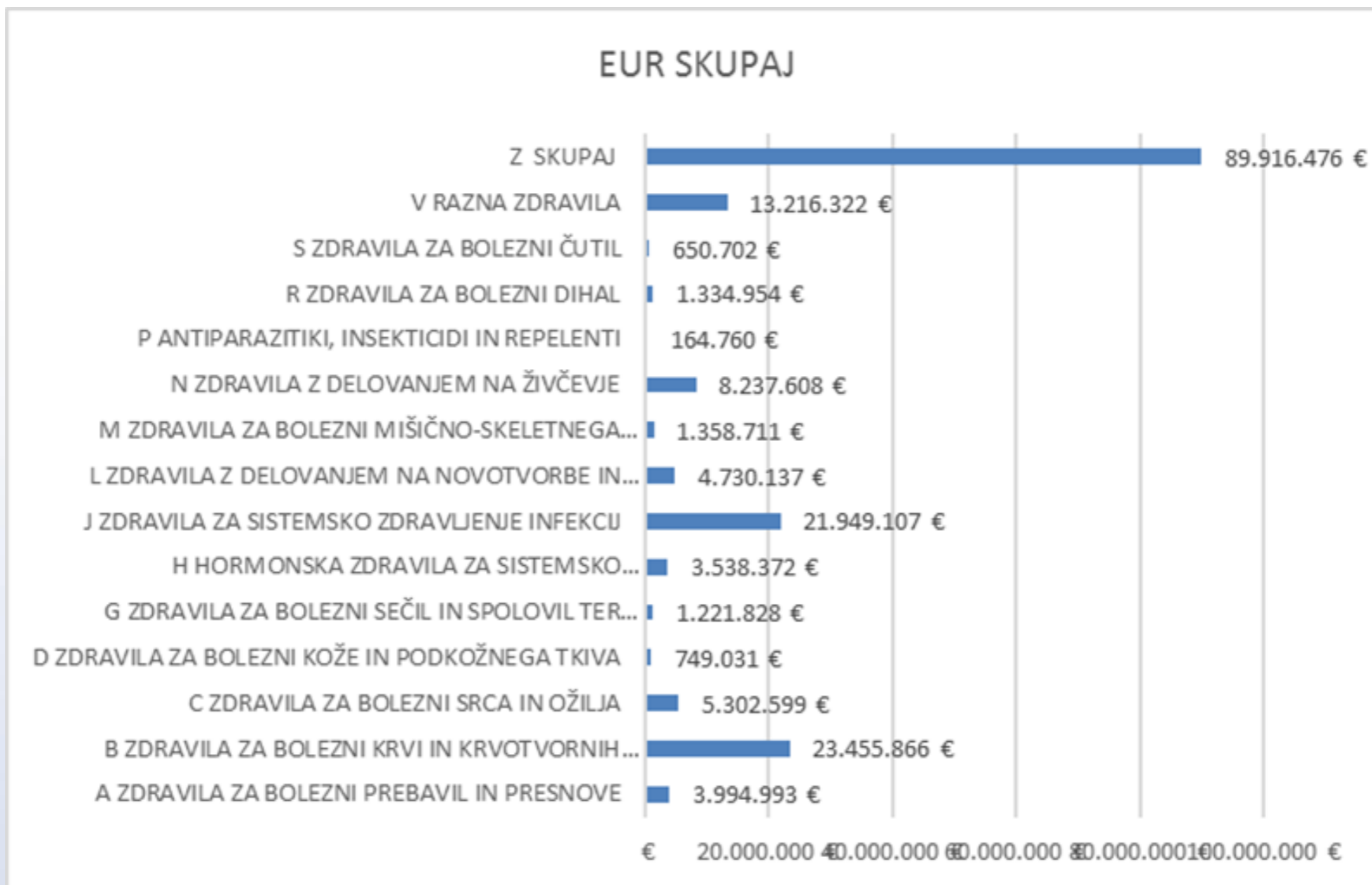
Splošni podatki o porabi zdravil v bolnišnicah v letu 2024

Skupno je bilo v letu 2024 v bolnišnicah v Sloveniji porabljenih 89.916.476 EUR (leta 2023 90.165.704 EUR) za bolnišnično predpisana zdravila.

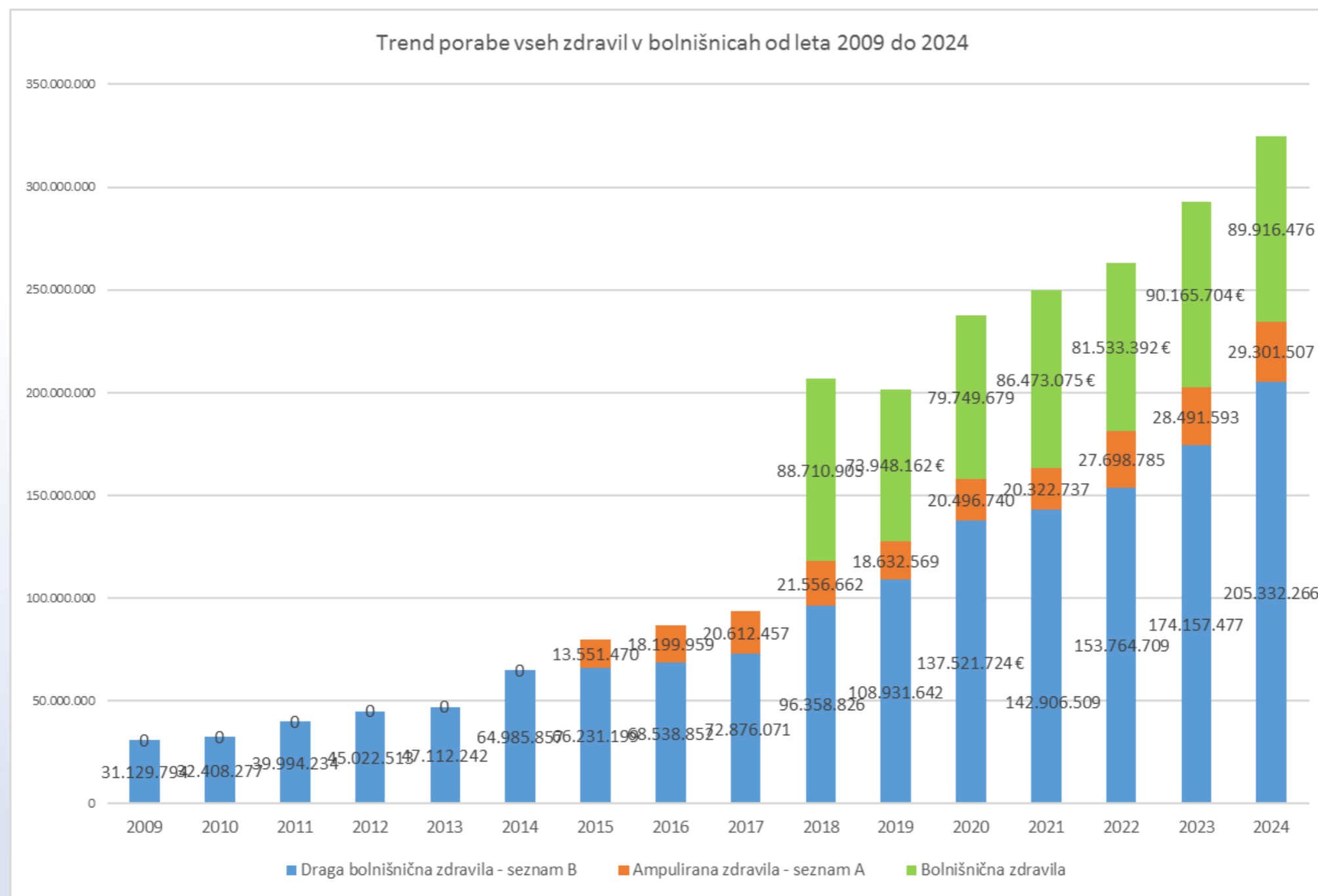
Od tega v **splošnih bolnišnicah** 76.396.847 EUR (leta 2023 78.364.235 EUR), v **specialnih bolnišnicah** 12.414.185 EUR (leta 2023 10.685.127 EUR) ter v **psihiatričnih bolnišnicah**, kjer je vključen tudi oddelek za psihiatrijo UKC Maribor 1.105.444 EUR (leta 2023 1.116.342 EUR).

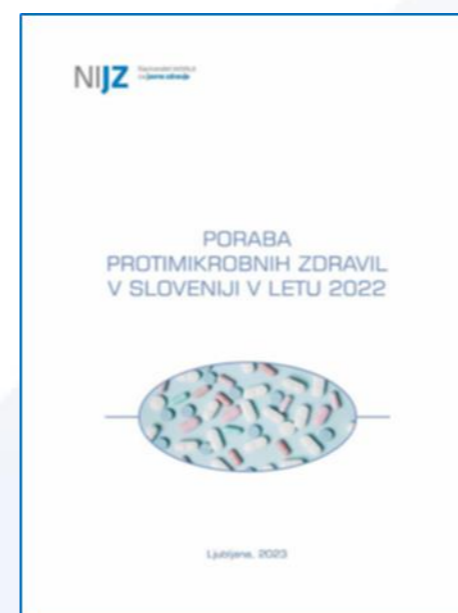
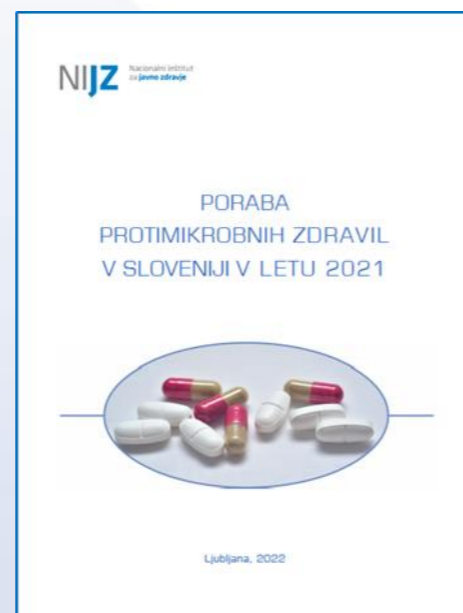
Vrednost porabljenih zdravil v EUR po glavnih ATC skupinah v letu 2024

Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah v letih 2009 do 2024

PORABA PROTIMIKROBNIH ZDRAVIL

Trend porabe antibiotkov (J01), predpisanih na recept, 2019-2024 (št. Rp, št. Rp/1000 preb., DDD, DID)

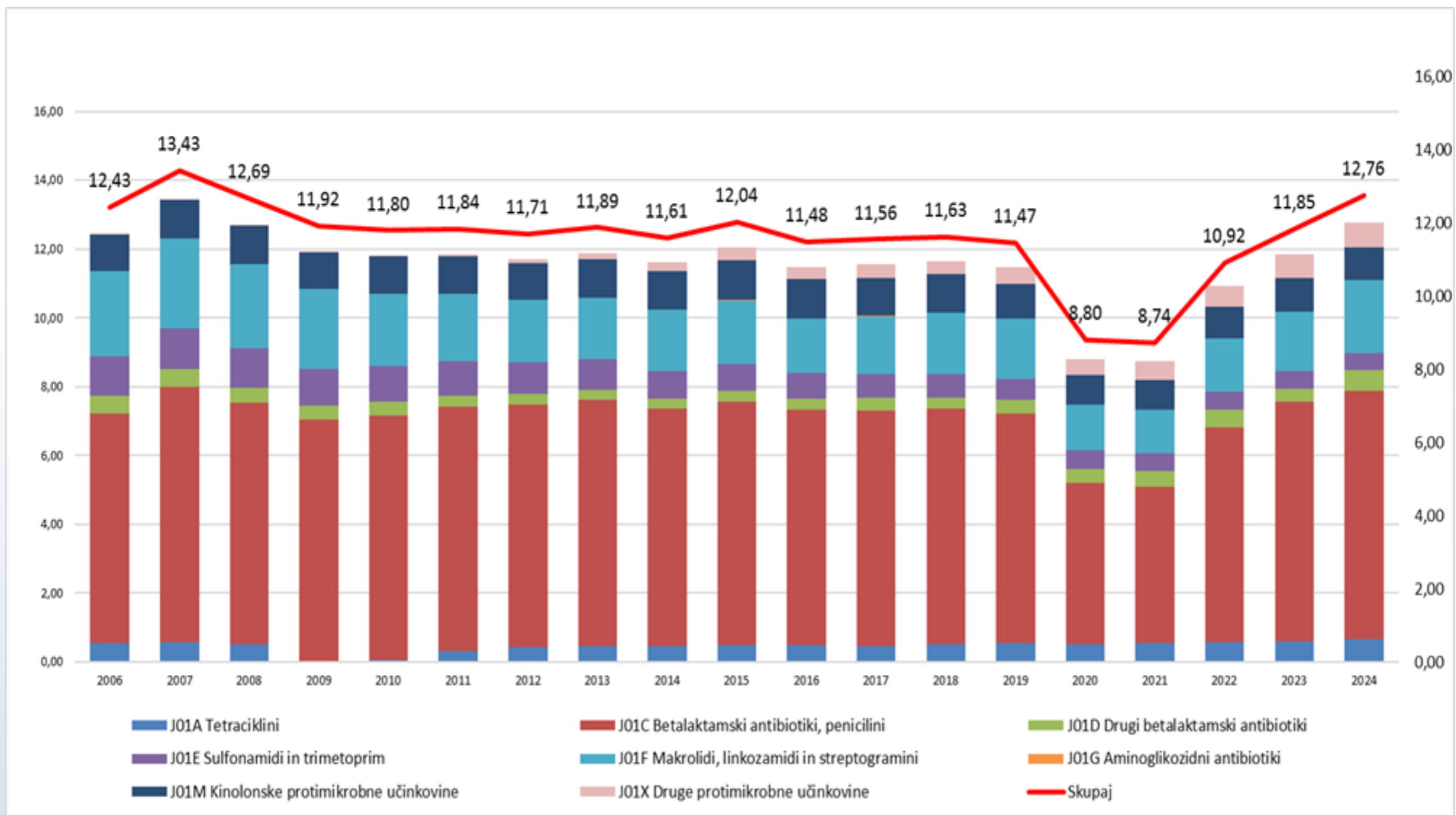
Kazalnik	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 20/19	Indeks 21/20	Indeks 22/21	Indeks 23/22	Indeks 24/23
Skupno št. Rp	981.998	751.076	755.615	947.256	1.048.008	1.128.389	76,5	100,6	125,4	111	108
DDD	11.892.934	6.773.063	6.722.019	8.408.990	9.182.492	9.929.144	80	99,2	125,1	109	109
DID	11,48	8,81	8,74	10,93	11,86	12,8	76,6	98,9	125,6	109	108
Št. Rp/1000 preb.	470	358	359	449	494	531	76,1	100,3	125,1	109	107
Vrednost (EUR)	8.756.194	9.490.338	9.611.007	12.257.027	14.384.628	15.675.528	77,4	101,3	127,5	111	109

- Poraba AB (J01), predpisanih na recept, je v začetku pandemije upadla za skoraj 25 %, ostala nizka v času izvajanja ukrepov, po končani epidemiji je spet začela naraščati.
- Leta 2024 je poraba višja kot pred epidemijo.

Splošni podatki o porabi antibiotikov (J01), predpisanih na recept v letu 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Število DDD 2024	Indeks št. DDD 24/23	Število DID 2024	Indeks št. DID 24/23	Št. Rp na 1000 preb. 2024	Vrednost zdravil v EUR 2024
J01 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ	1.128.389	108	9.929.144	108	12,76	108	530,7	15.675.528 €
J01A - Tetraciklini	16.660	114	523.673	111	0,67	111	7,8	277.275 €
J01C - Betalaktamski antibiotiki, penicilini	634.832	104	5.600.273	104	7,20	104	298,6	8.507.600 €
J01D - Drugi betalaktamski antibiotiki	35.249	133	471.949	162	0,61	161	16,6	578.340 €
J01E - Sulfonamidi in trimetoprim	46.685	88	378.338	92	0,49	92	22,0	492.262 €
J01F - Makrolidi, linkozamidi in streptogramini	205.618	131	1.666.152	126	2,14	125	96,7	2.333.417 €
J01G - Aminoglikozidni antibiotiki	79	108	4.760	115	0,01	114	0,0	181.587 €
J01M - Kinolonske protimikrobne učinkovine	79.533	97	726.923	96	0,93	96	37,4	1.181.617 €
J01X - Druge protimikrobne učinkovine	109.733	107	557.076	103	0,72	103	51,6	2.123.429 €

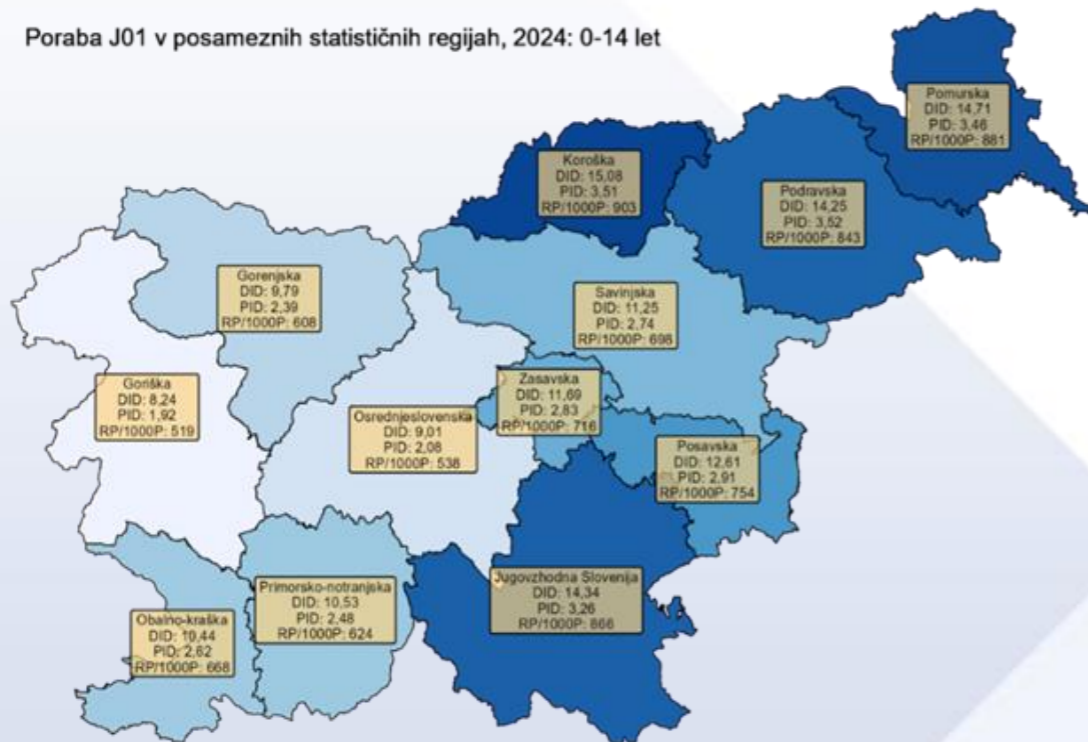
Trend porabe podskupin antibiotikov, predpisanih na recept v DID od leta 2006 do 2024

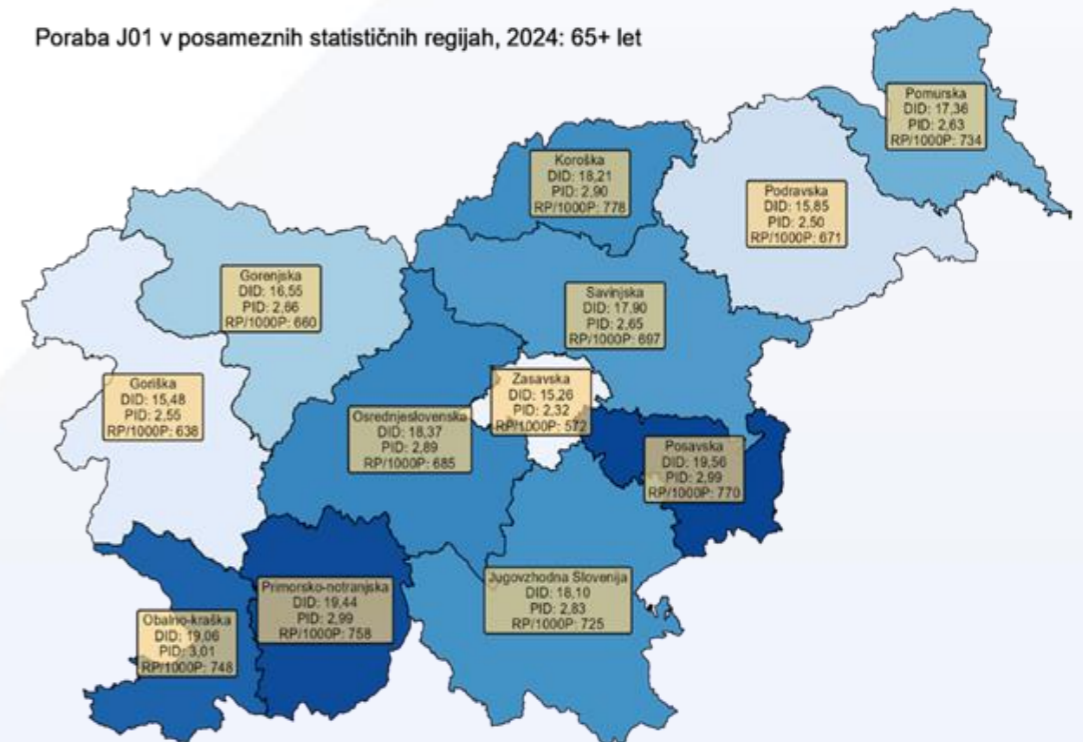
Poraba antibiotikov (J01), predpisanih na recept, po statističnih regijah (otroci 0-14 let; starejši od 65 let), 2024

- Izrazito večja poraba AB (J01) v vzhodni Sloveniji v primerjavi z zahodno Slovenijo, posebej pri otrocih in mladostnikih (0-14 let).
- Razlika v porabi na recept predpisanih antibiotikov [pri otrocih \(0-14 let\)](#) med regijo z najvišjo (Koroška regija: 15,01 DID) in najnižjo porabo (goriška regija: 8,24 DID) znaša 82,2 %
- Razlika v porabi na recept predpisanih antibiotikov [pri odraslih, starejših od 65 let](#), med regijo z najvišjo (posavska: 19,56 DID) in najnižjo (zasavska: 15,26 DID) porabo znaša 28,2 %.

Poraba J01 v posameznih statističnih regijah, 2024: 0-14 let

Poraba J01 v posameznih statističnih regijah, 2024: 65+ let

Poraba antibiotikov (J01), predpisanih na recept – ugotovitve

Trend porabe antibiotikov (J01), predpisanih na recept, je po v letih 2020, 2021 spet pričel naraščati in v letu 2024 za 11,5 % presega raven pred pandemijo covid-19 (2024: 12,8 DID; 2023: 11,86 DID; 2019: 11,48 DID).

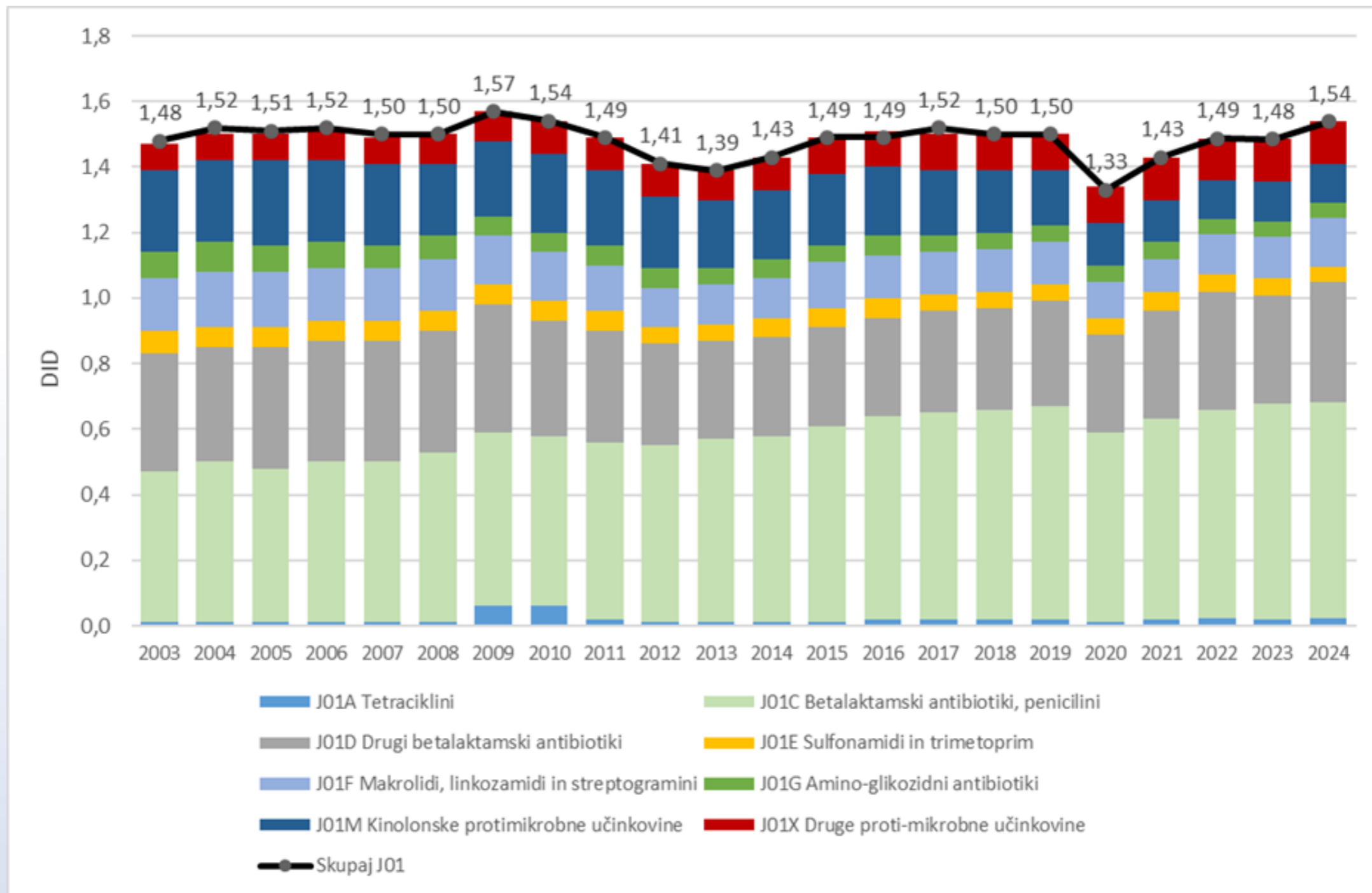
Poraba AB (J01), predpisanih na recept, je v začetku pandemije (**2019-2020**) **močno upadla (23 %)**, 2021 se je ustalila na nižji ravni iz 2020;

V letih **2021-2023** se kaže **35,7 % porast porabe** (od 8,74 na 11,86 DID)

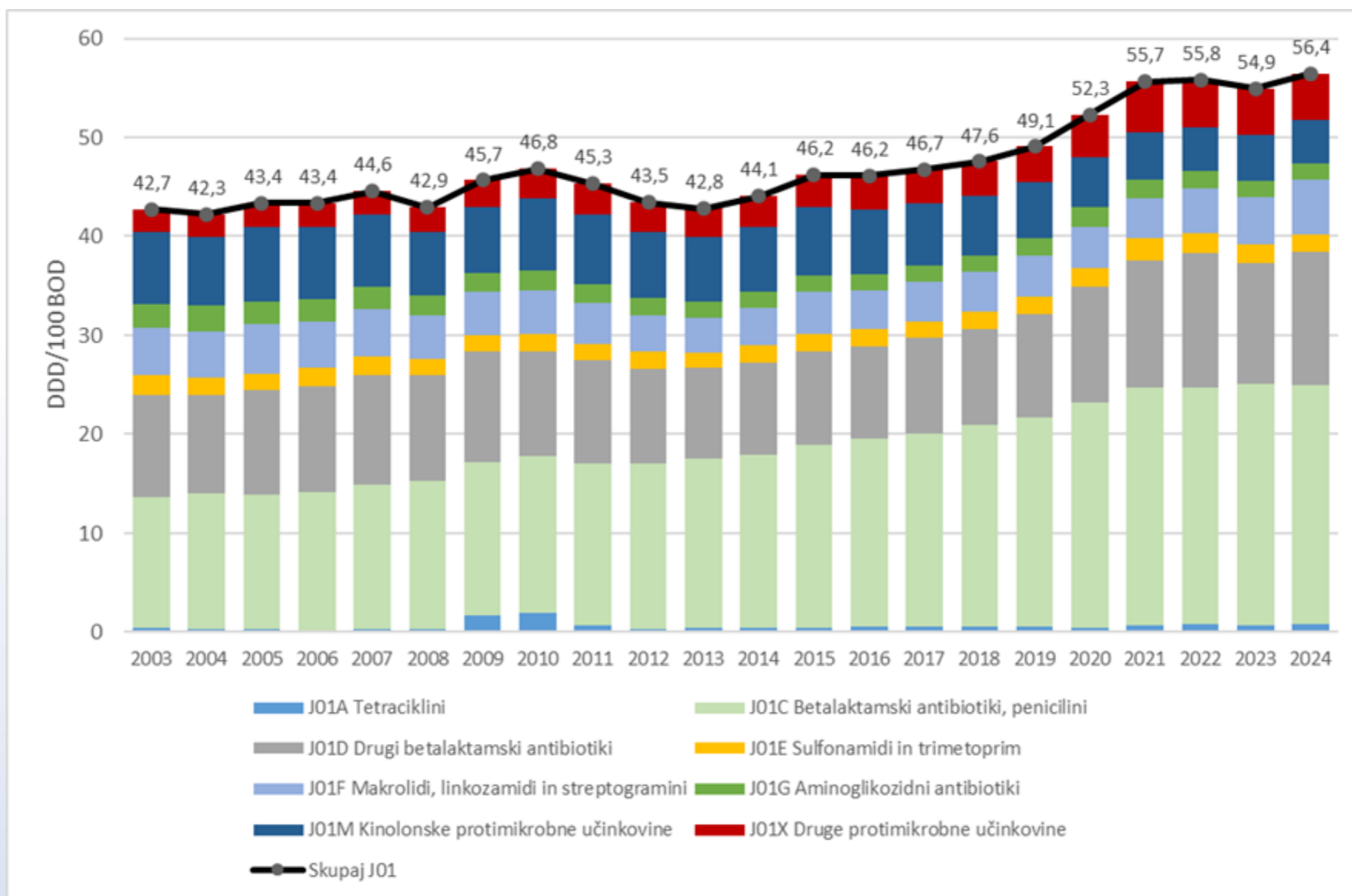
V letih **2021-2024** se kaže **46,5 %** (na 12,8 DID)

Porast porabe zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) gre predvsem na račun porasta porabe betalaktamskih antibiotikov, penicilinov (J01C), ki so bili v vseh letih najpogosteje predpisovani, in sicer iz 4,54 DID leta 2021 na 6,95 DID leta 2023.

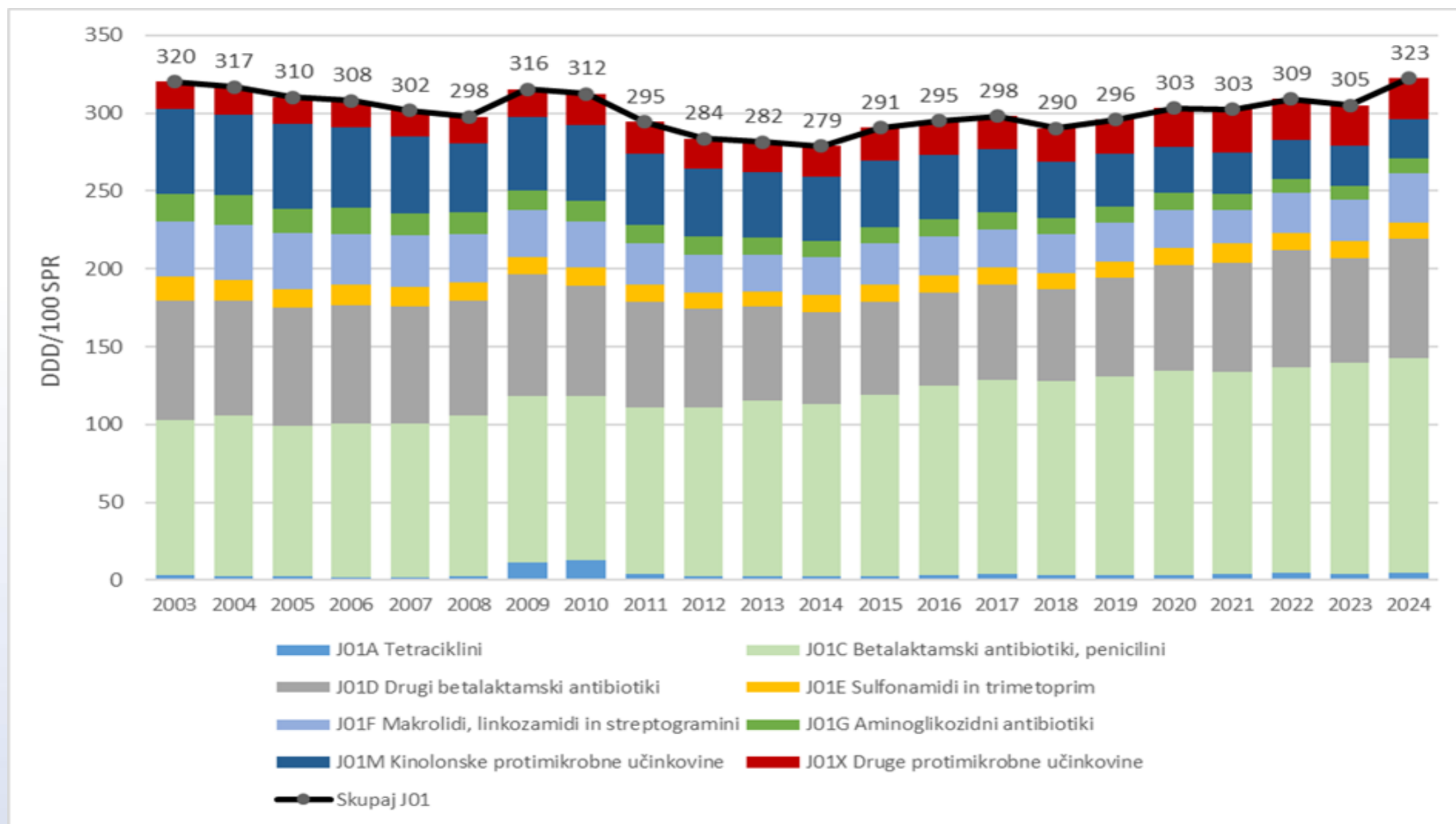
Trend bolnišnične porabe antibiotikov (J01) v DID, 2003-2024

Trend bolnišnične porabe podskupin antibiotikov (J01) v DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni, 2003-2024

Trend bolnišnične porabe podskupin antibiotikov (J01) v DDD na sto sprejemov, 2003-2024

Trend porabe zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni in DDD na sto sprejemov **po oddelkih splošnih bolnišnic** od 2003 do 2024

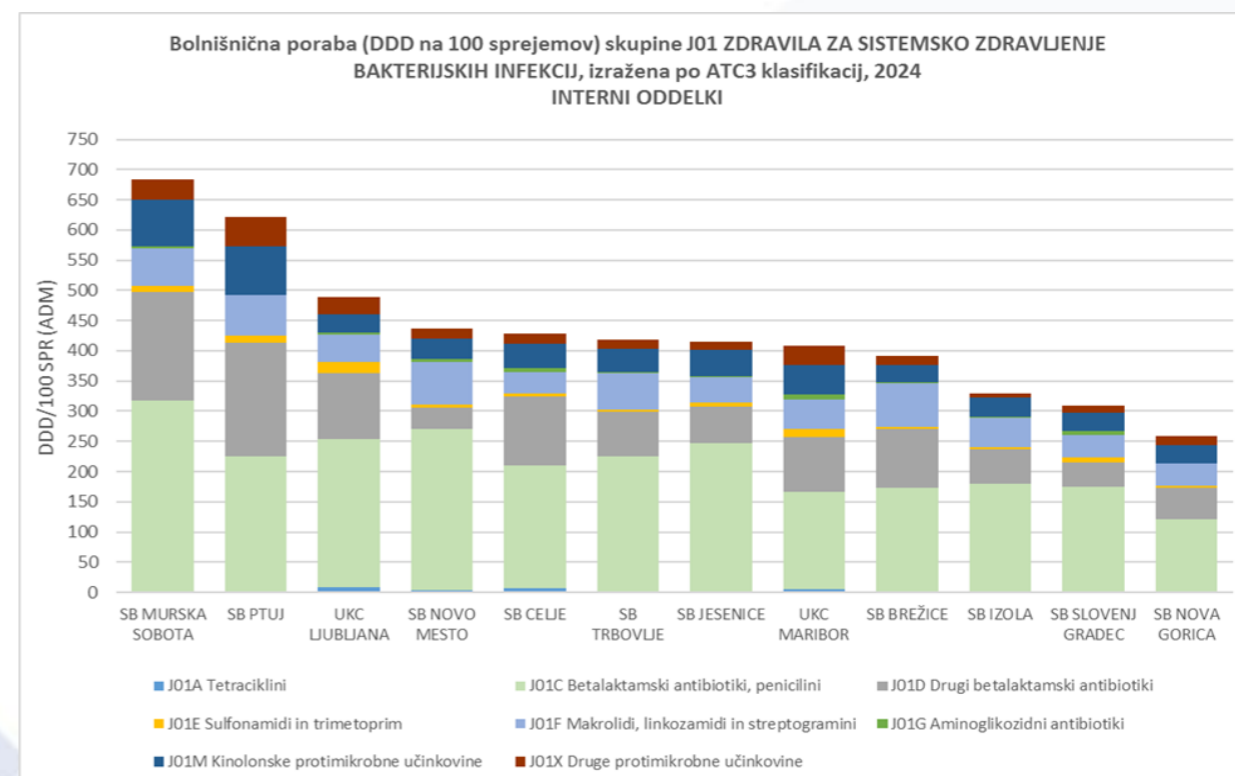
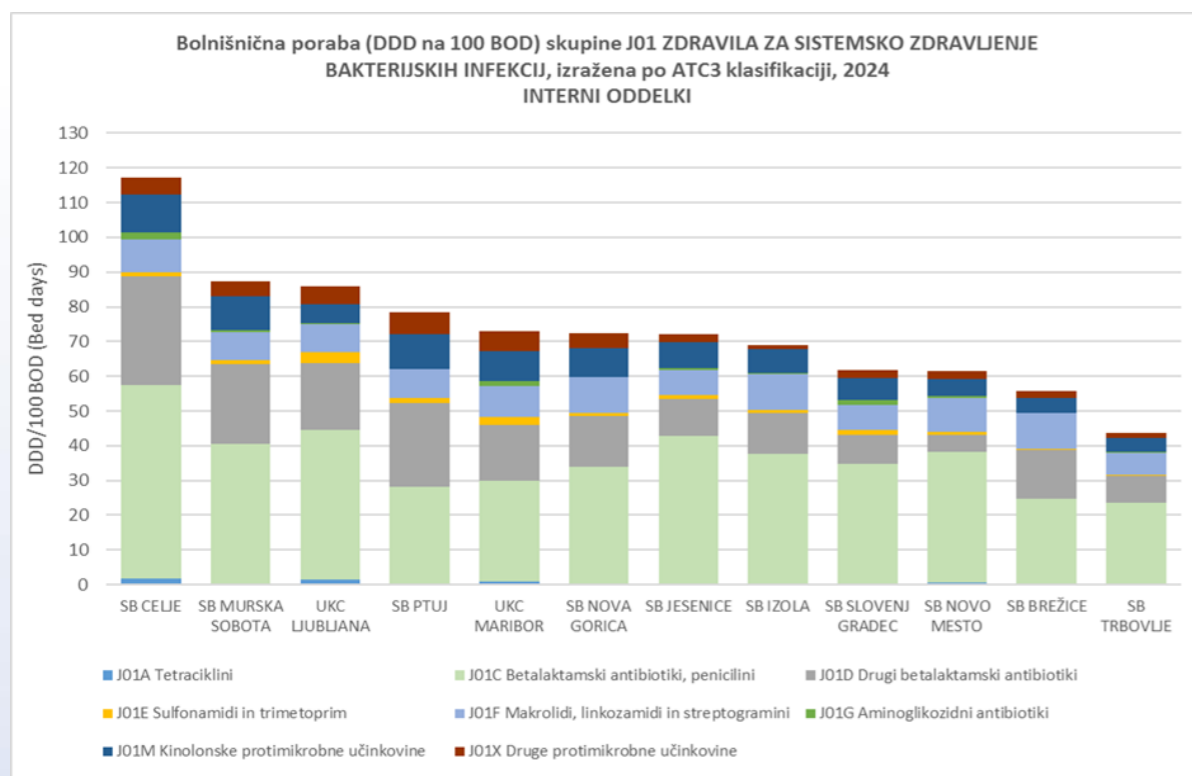
Ločeno po posameznih predhodno definiranih oddelkih dvanajstih splošnih bolnišnicah:
UKC Ljubljana, UKC Maribor, SB Celje, SB Slovenj Gradec, SB Novo mesto, SB Izola, SB Šempeter, SB Murska Sobota, SB Brežice, SB Jesenice, SB Trbovlje, SB Ptuj:

- interni
- kirurški
- ginekološki
- pediatrični
- enote intenzivnega zdravljenja oziroma terapije (IT):
 - interne - IIT,
 - kirurške - KIT,
 - (skupne, mešane) – CIT/KIT+IIT.

Interni oddelki

Trend porabe (J01) v DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni med 2003 in 2024

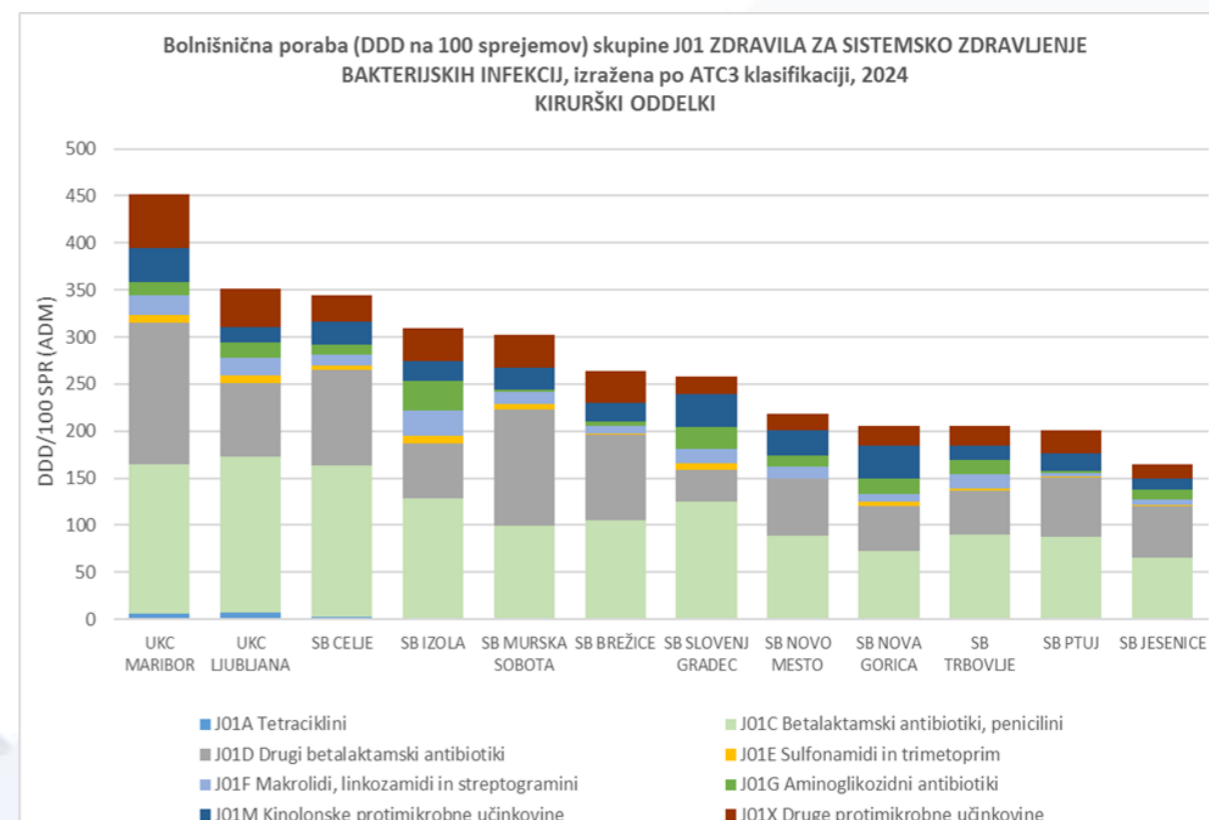
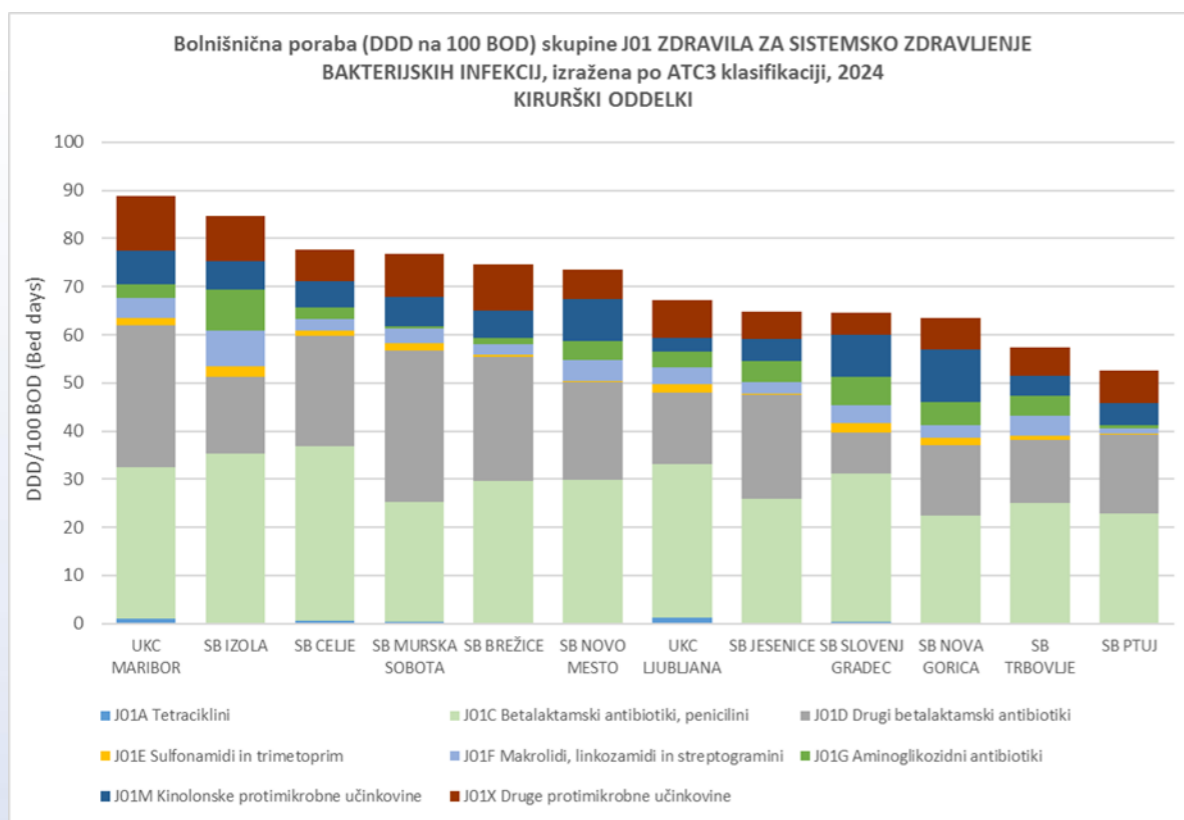
Trend porabe (J01) v DDD na sto sprejemov med 2013 do 2024

Kirurški oddelki

Trend porabe (J01) v DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni med 2003 do 2024

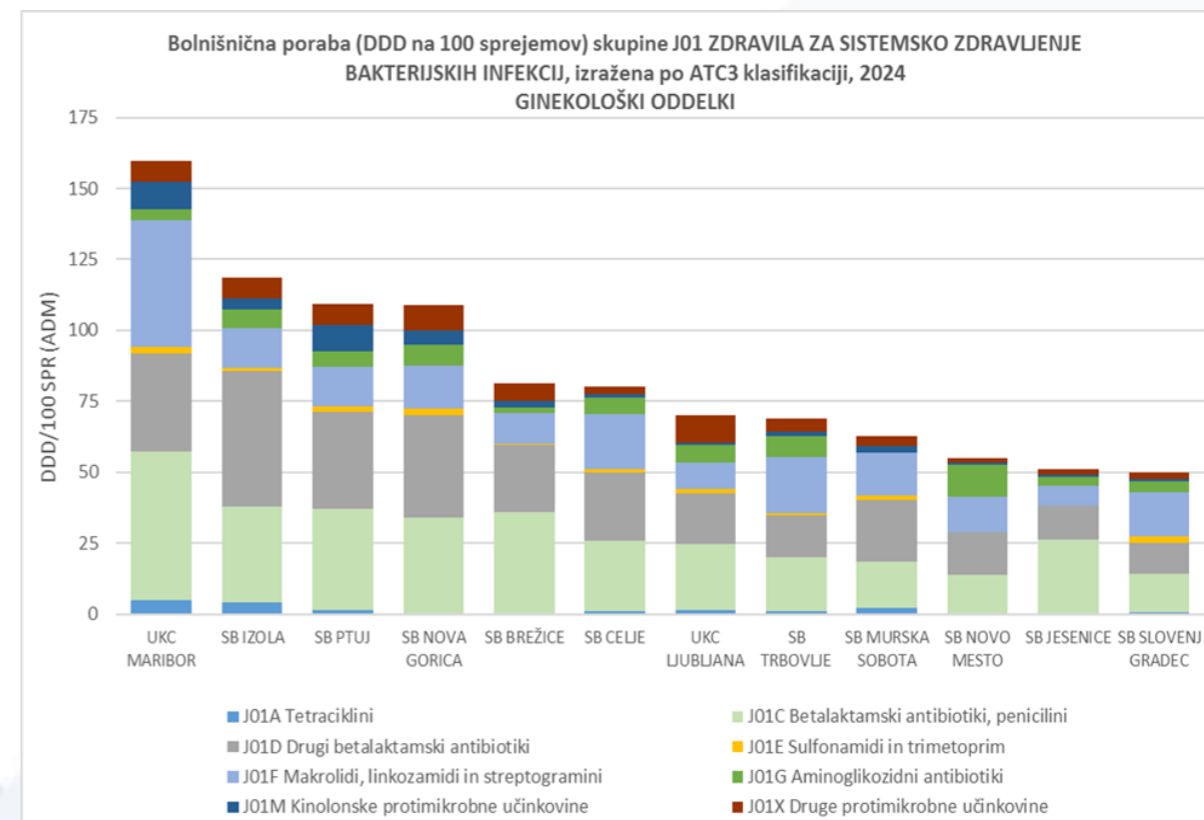
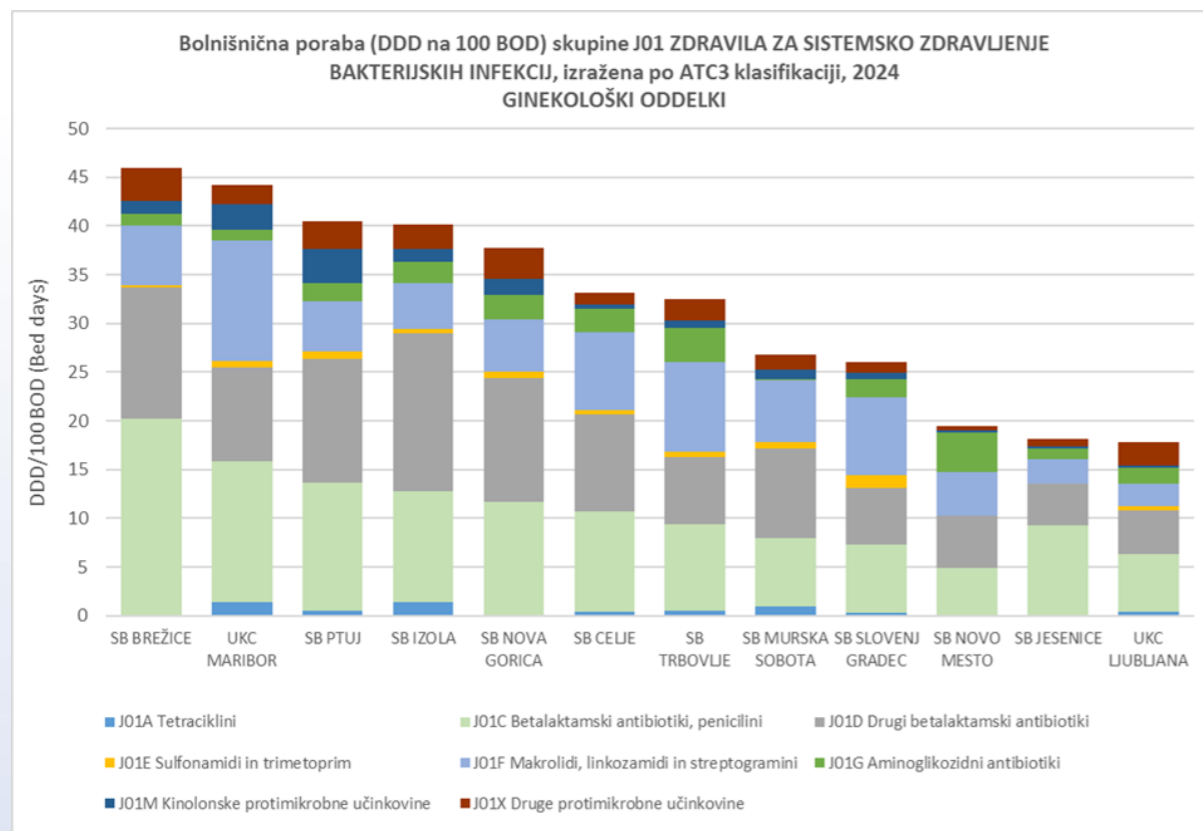
Trend porabe (J01) v DDD na sto sprejemov med 2013 do 2024

Ginekološki oddelki

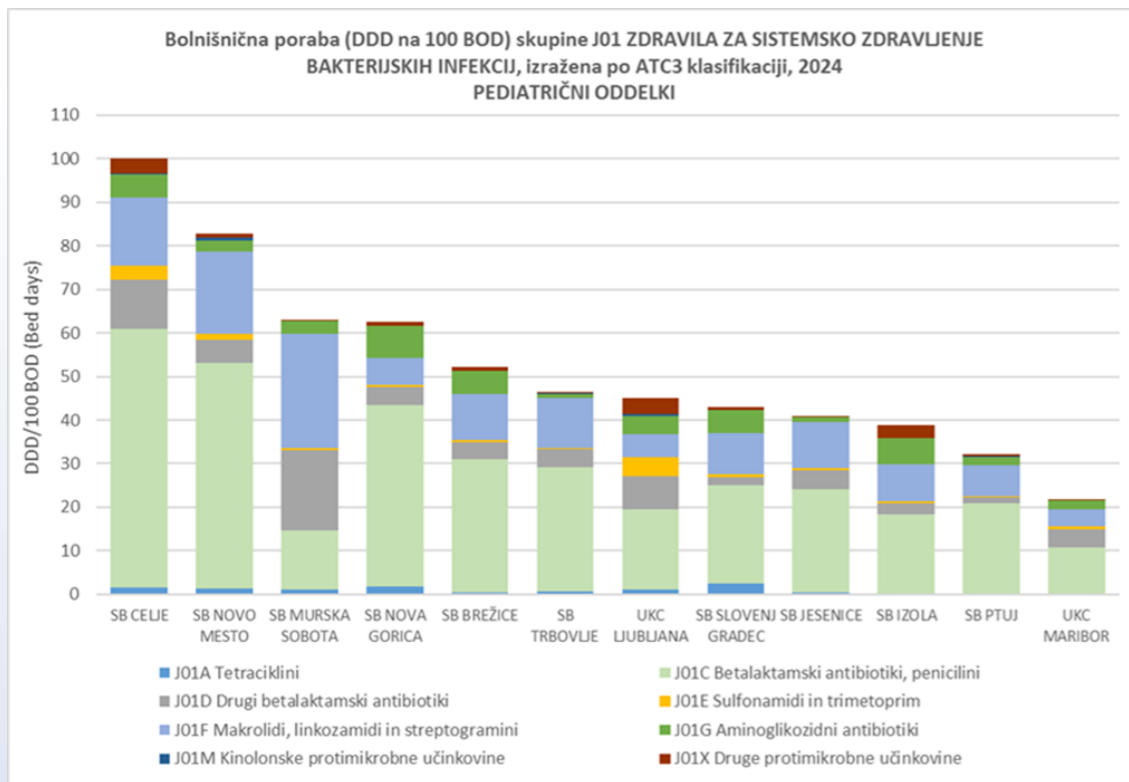
Trend porabe (J01) v
DDD na sto bolnišnično-oskrbnih
dni med 2003 do 2024

Trend porabe (J01) v
DDD na sto sprejemov
med 2013 do 2024

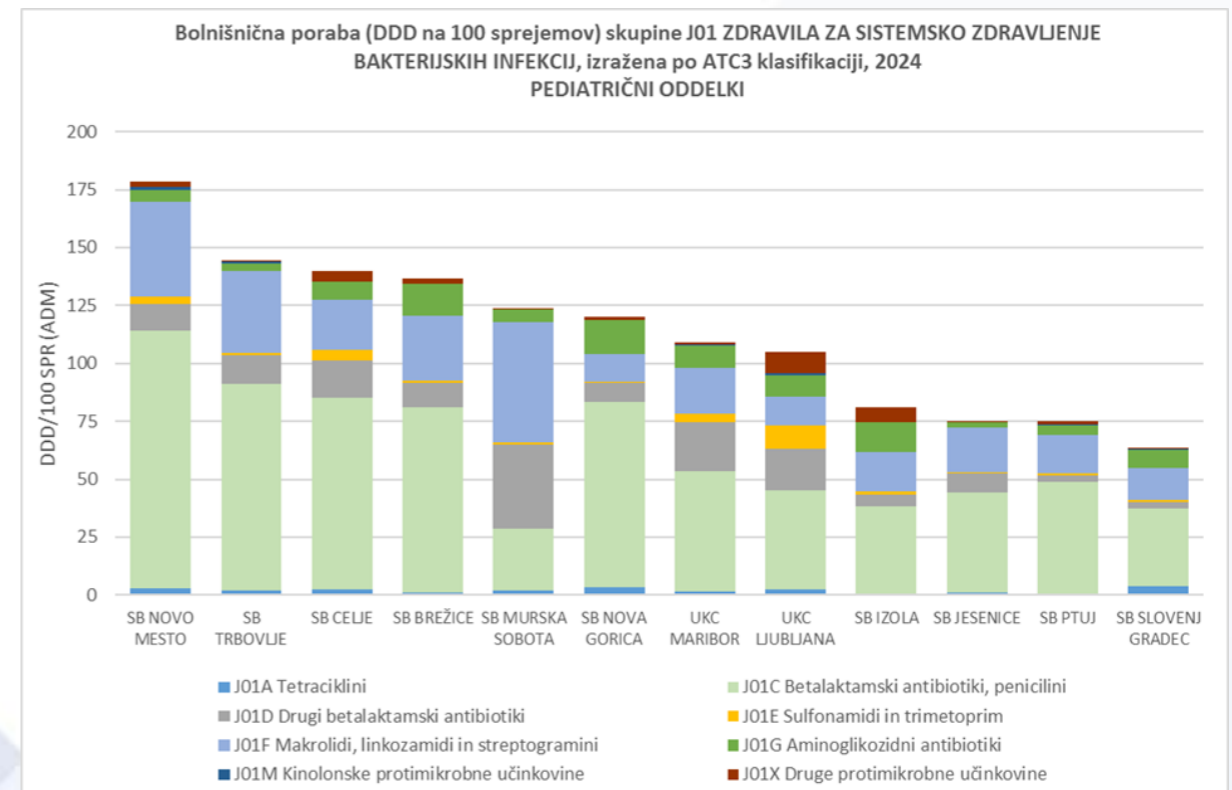

Pediatrični oddelki

Trend porabe (J01) v DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni med 2003 do 2024

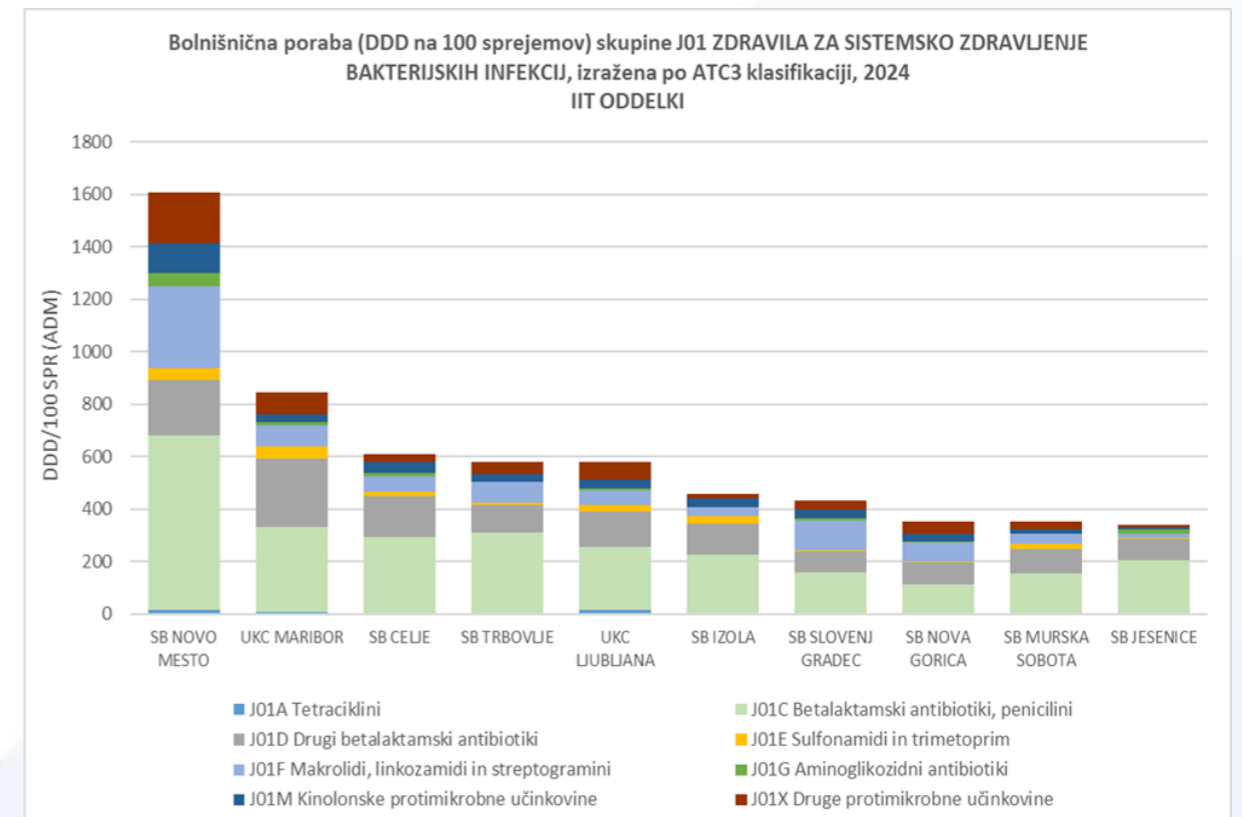
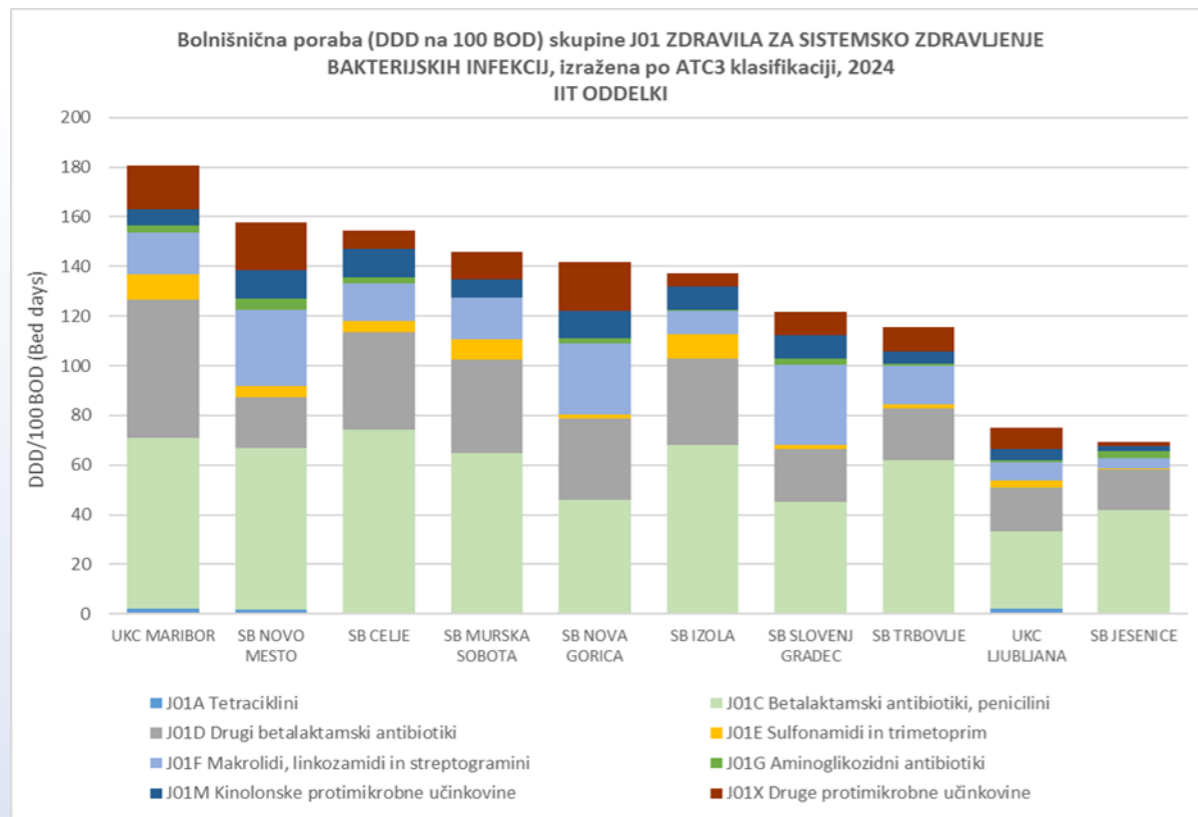
Trend porabe (J01) v DDD na sto sprejemov med 2013 do 2024

Interni intenzivni oddelki (IIT)

Trend porabe (J01) v
DDD na sto bolnišnično-oskrbnih
dni med 2003 do 2024

Trend porabe (J01) v
DDD na sto sprejemov
med 2013 do 2024

Bolnišnična uporaba PMZ – ugotovitve

DID

2019: 1,50 DID; 2020: 1,33 DID; 2021: 1,43 DID; 2022: 1,49 DID; 2023: 1,48 DID; 2024: 1,54 DID.

DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni

2019: 49,06 DDD/100 BOD; 2020: 52,31 DDD/100 BOD; 2021: 55,65 DDD/100 BOD; 2022: 55,83 DDD/100 BOD, 2023: 54,94 DDD/100 BOD; 2024: 56,4 DDD/BOD

DDD na sto sprejemov

2019: 295,79 DDD/100 spr., 2020: 303,20 DDD/100 spr.; 2021: 302,57 DDD/100 spr.; 2022: 309,19 DDD/100 spr., 2023: 305,20 DDD/100 spr., 2024; 2024: 323 DDD/100 spr.

Bolnišnična poraba antibiotikov (J01), izražena v DID, v DDD/100 BOD in v DDD/100 spr. je v letu 2024 preseгла porabo pred pandemijo (2019).

Porast porabe zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih okužb, izražena v **DDD na sto bolnišnično-oskrbnih dni** v obdobju od začetka pandemije covid-19, ki kljub blagemu upadu v primerjavi s predhodnim letom traja še v letu 2024, kaže na **bolnišnično zdravljenje bolj kritično bolnih pacientov, ki so deležni terapevtsko intenzivnega zdravljenja.**

FARMAKOEKONOMIKA

- Stroški za zdravila naraščajo.
 - Farmakoeconomika identificira, meri in primerja stroške zdravljenj s kliničnimi izidi, ki lahko vključujejo tudi učinkovitost strategije zdravljenja.
 - Tako lahko pripomore k ustrezni razporeditvi večinoma omejenih razpoložljivih sredstev za zdravstveno varstvo.
 - Farmakoeconomika ima cilj, da s strokovno utemeljenimi pravili in postopki predlaga kratkoročne in dolgoročne ukrepe, ki vplivajo na financiranje zdravil in zdravstvenih programov.
-
- ❖ omogoča ovrednotenje obstoječih zdravstvenih programov
 - ❖ načrtovanje novih zdravstvenih programov

Vrednotenje zdravstvenih tehnologij

HTA - Health Technology Assessment

Zdravstvena tehnologija je s strani INAHTA*-e definirana kot **vsaka intervencija**, ki se lahko uporabi za:

- spodbujanje zdravja, preprečevanje bolezni,
- diagnosticiranje, zdravljenje, rehabilitacijo in dolgotrajno oskrbo

❖ **Omogoča učinkovitost pri porabi zdravstvu namenjenega denarja.**

*Mednarodna mreža za vrednotenje zdravstvenih tehnologij
„International Network of Agencies for Health Technology Assessment-INAHTA“*

EU HTAN - European Health Technology Network (Evropska mreža za vrednotenje zdravstvenih tehnologij)

HTA v EU politična prioriteta: leta 2004 s strani Evropske komisije in Sveta ministrov določeno za politično prioriteto

Leta 2015: Strategy paper on EU cooperation on HTA“

15. člen Direktive 2011/24/EU Evropskega parlamenta in sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu (Uradni list EU L88/45; 4/4/2011)

EU HTAN definira HTA kot multidisciplinarni proces, ki sistematično, pregledno, objektivno **zdrružuje informacije o medicinskih, socioloških, ekonomskih, etičnih, pravnih vprašanjih, povezanih z uporabo zdravstvenih tehnologij.**

Kaj vrednotenje zajema

- Farmacevtske izdelke (zdravila, biološka zdravila, cepiva)
- Medicinske postopke (preventivne, diagnostične, terapevtske, rehabilitacijske)
- Presejalne postopke
- Krvne pripravke
- Diagnostične izdelke
- Medicinske pripomočke
- Naprave, ki se uporabljajo v zdravstvu...

Zakonske podlage

- Zakon o zdravstveni dejavnosti
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025: Skupaj za družbo zdravja.
- Novi Postopek obravnave vlog za nove zdravstvene programe
- Zakon o zdravilih
- Zakon o medicinskih pripomočkih
- Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo
- Pravilnik o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti (Ur.l št 14/2013) je v 23.a. členu opredeljeno, da NIJZ sodeluje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij.

Sodelovanje Slovenije v EU HTAN

HTA agencije/enote v Sloveniji še ni

Slovenija je ena izmed evropskih držav, ki nacionalnega organa ali telesa za vrednotenje zdravstvenih tehnologij, ki naj bi aktivno sodelovala v permanentni, prostovoljni Evropski mreži za vrednotenje zdravstvenih tehnologij še **nima!**

Uvajanje **novih, spremenjenih in dopolnjenih tehnologij** v Sloveniji **poteka na različne načine**, posebno je izraženo pri procesu vključevanja zdravil v javni zdravstveni sistem.

- 1. Postopek obravnave vlog za nove zdravstvene programe** - za **uvajanje novih metod in postopkov zdravljenja**, ne pa tudi za vrednotenje oz. sprejemanje odločitev o opuščanju zastarelih tehnologij zdravljenja (**Zdravstveni svet**).
- 2. Za razvrščanje zdravil na listo** je zadolžen **Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS)**; za vložitev vloge za razvrstitev novega zdravila ali nove indikacije obvezna tudi **farmakoeekonomska analiza**.

ZZZS ocenjuje zdravilo na podlagi rezultatov farmakoeekonomske analize in analize finančnih učinkov, ki mora biti prikazana za obdobje prvih treh let kritja zdravstvenega zavarovanja.

Projekti EUnetHTA – European Network for Health Technology Assessment

Projekt EUnetHTA je bil ustanovljen z namenom vzpostavitve učinkovite in trajne mreže za vrednotenje zdravstvenih tehnologij v Evropi.

(DG Sanco (Directorate General for Health and Consumers; CHAFEA-Consumers, Health and Food Executive Agency))

EUnetHTA (2006-2008)

JA EUnetHTA (2010-2012)

JA EUnetHTA 2 (2012-2015)

NACIONALNA PRILAGODITEV PRIMERJALNE ANALIZE UPORABE PRESEJALNIH TESTOV FIT IN gFOBT V ORGANIZIRANEM PRESEJANJU RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI (Taja Čokl (NIJZ), Valentina Prevolnik Rupel (IER)).

JA EUnetHTA 3 (2016-2020) (2021) - zaključna pomoč Evropske komisije za vzpostavitev nacionalnih organov za vrednotenje zdravstvenih tehnologij v posameznih državah.

EUnetHTA Joint Action 3 WP4

Rapid assessment of other technologies using the HTA Core Model® for Rapid Relative Effectiveness Assessment:

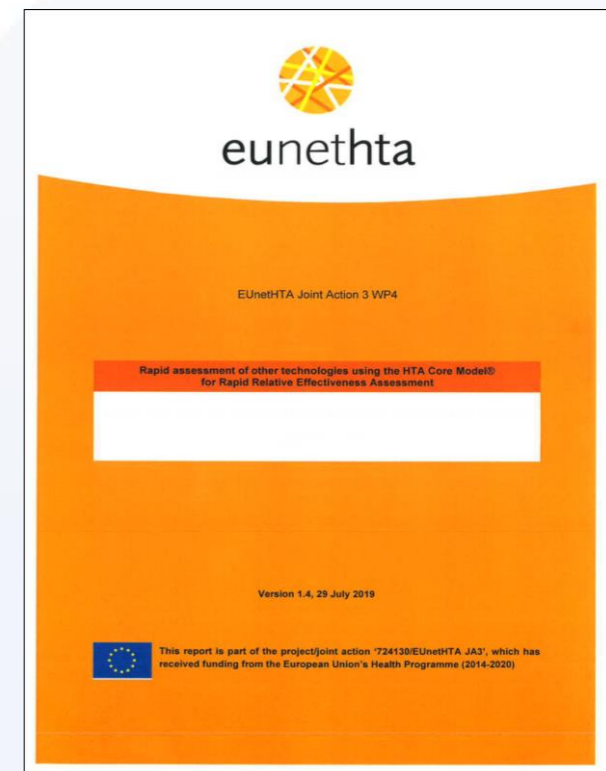
STOOL DNA TESTING FOR EARLY DETECTION OF COLORECTAL CANCER

Project ID: OTJA10

Stürzlinger H, Conrads-Frank A, Eisenmann A, Ivansits S, Jahn B, Janzic A, Jelenc M, Kostnapfel T, Mencej Bedrac S, Mühlberger N, Rochau U, Siebert U, Schnell-Inderst P, Sroczyński G: Stool DNA testing for early detection of colorectal cancer. Joint Assessment. Vienna: EUnetHTA; 2019. Report No.: OTJA10.

Core HTA - Devet domen:

- Zdravstveni problem in trenutna uporaba tehnologije
- Opis in tehnične značilnosti
- Klinična učinkovitost
- Varnost
- Ekonomski vidik
- Pravni vidik
- Organizacijski vidik
- Etični vidik
- Socialni vidik

Zaključek

- ❖ Vrednotenje ključno za uvedbo novih tehnologij ter preverjanje uveljavljenih tehnologij.
- ❖ Vrednotenje je ključno za vzdržen zdravstveni sistem.
- ❖ Nujnost ustanovitve/organiziranja HTA mreže/agencije/telesa v Sloveniji – [Agencija za kakovost v zdravstvu](#).
- ❖ Nujnost sodelovanja z EU HTA agencijami v EU HTAN.

www.nijz.si/publikacije/zdravila

Poišči publikacijo

ZDRAVILA	TIP PUBLIKACIJE	CILJNA SKUPINA	LETO OBJAVE

Hvala za vašo pozornost.

tatja.kostnapfel@nijz.si